

Årsrapport 2022

Grundskolenämnden
2022

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Väsentlig styrinformation till kommunledningen	5
2.1	Verksamhetens utveckling	5
2.1.1	Redovisning av resultat	5
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling	7
2.2	Kommunfullmäktiges budgetmål	10
2.2.1	Organisationsmål	10
2.2.2	Övergripande verksamhetsmål	13
2.2.3	Nämndspecifika mål från KF	15
2.2.4	Verksamhetsnära mål	20
3	Övrig uppföljning till kommunledningen	28
3.1	Utveckling inom personalområdet	28
3.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv	28
3.1.2	Analys av situationen inom HR-området	28
3.1.3	Långsiktig kompetensförsörjning	30
3.2	Ekonomisk uppföljning	31
3.2.1	Analys av årets utfall	31
3.2.2	Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder	32
3.2.3	Uppföljning av erhållna statsbidrag	32
3.2.4	Avsteg från stadens inköpsrutiner	33
3.3	Värdering av eget kapital	34
3.4	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	35
3.4.1	Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll	35
3.4.2	Brukar-/kundorienterad kvalitetsledning	36
3.4.3	Anmälningar enligt Lex Maria och Lex Sarah	37
3.4.4	Uppföljning av regional överenskommelse om hjälpmedel i förskola, skola och daglig verksamhet	37
3.4.5	Kriskommunikation	37
3.4.6	Krisledningsplaner och beredskapsplaner	38
4	Bokslut	39
4.1	Sammanfattande analys	39
4.2	Resultaträkning	40
5	Styrinformation till nämnden	41

5.1	Ekonomistyrning	41
5.2	Systematiskt kvalitetsarbete.....	42
5.2.1	Insatser i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete	42
5.2.2	Kvalitetsberättelse utifrån LSS	43
5.2.3	Barnbokslut	43
5.2.4	Återrapport individutskottet.....	44
5.3	Lokalförsörjning och kapacitet.....	45
5.4	Uppföljning av insyn av fristående skolor samt tillsyn av fristående fritidshem	47
5.5	Rapportering av pågående uppdrag	49
5.5.1	Förändringsprojekt	51
5.5.2	Uppdrag från grundskolenämnden.....	53
5.6	Intern styrning och kontroll	64
5.6.1	Uppföljning av intern kontrollplan 2022	64
5.6.2	Uppföljning av samlad riskbild 2022.....	65
5.6.3	Uppföljning av tidigare avvikelser.....	66
5.6.4	Uppföljning av stadengemensamma planer och program	67
5.7	Systematiskt brandskyddsarbete	67
5.8	Lokal krisledning.....	68
6	Redovisning av nämndens uppdrag	69
6.1	Redovisning av uppdrag från KS/KF i och utanför budget (KF/KS kolumn).....	69
6.1.1	Budgetuppdrag från KF:s budget 2020	69
6.1.2	Budgetuppdrag från KF:s budget 2021	70
6.1.3	Budgetuppdrag från KF:s budget 2022	70
6.1.4	Uppdrag till nämnd/styrelse som tilldelats utanför budgetbeslut.....	74

Bilagor

Bilaga 1: Grundskolenämndens riktlinje för antagning till Kulturskolans långa kurser

Bilaga 2: Kvalitetsrapport läsåret 21-22

Bilaga 3: Barnbokslut Grundskoleförvaltningen 2022

Bilaga 4: Helårsresultat per skolområde 2022

Bilaga 5: Projekt Ny organisation 2023, Kulturskolan och Kultur i Skolan nämnd

Bilaga 6: Kvalitetsberättelse enligt LSS 2022

Bilaga 7: Läromedelskostnad per elev 2022

Bilaga 8: Skolmiljard uppföljning

Bilaga 9: Kompletteringsbudget 1 uppföljning

Bilaga 10: Kompletteringsbudget sociala insatser uppföljning

1 Sammanfattning

Årets början präglades inom alla verksamheter av hög frånvaro med anledning av snabb och omfattande spridning av covid-19. Bemanningsläget på skolenheterna var mycket ansträngt, även elevfrånvaron var hög. Avvikelse som rapporterats under året är bland annat den allvarliga olyckan som inträffade på en skola då en elev senare avled. De många turena kring den fristående huvudmannen Föreningen Framstegsskolan har satt fokus på nämndens hemkommunsansvar och vad det innebär i praktiken.

Krigsutbrottet i Ukraina i slutet av februari föranledde förvaltningsdirektörens beslut att sammankalla förvaltningens krisledning. Förvaltningen har alltjämt beredskap att ta emot flyktingar i det fall kriget blir långvarigt och flyktingströmmarna till Sverige ökar. Följdeffekter inom energi- och livsmedelstillgång, den höga prisutvecklingen inom samma områden, samt ökat fokus på krisberedskap i alla delar av samhället har inneburit en beredskapshöjning också för grundskoleförvaltningen.

Under 2022 har implementeringen av den nya skolenhetsorganisationen fortsatt på stadens skolor. Förvaltningen har erbjudit stöd för alla ledningsteam i syfte att hitta sina roller och utveckla ett gott samarbete i en för många ny kontext. Parallellt har den nya läroplanen implementerats för att få genomslag i undervisningen. Viktiga verksamhetssystem som ny lärplattform och nytt elevadministrativt system har under samma period införts. Detta sammantaget har inneburit ökad belastning i perioder för många personalgrupper. Totalt har förvaltningen 2022 haft en högre personalomsättning än de två föregående åren. Det kan dock också förklaras av en generellt ökad rörlighet på arbetsmarknaden efter pandemin samt stor efterfrågan på kvalificerad kompetens.

Bedömningen av nämndens mål är att det finns viss måluppfyllelse inom alla tre förstärkningsområden. Kunskapsresultaten vårterminen 2022 ses som stabila med, på övergripande nivå, försiktigt positiv utveckling i förhållande till föregående år. I ljuset av att skolorna, precis som samhället i stort, prövats hårt av pandemin bör stabiliteten i resultat tolkas positivt. Förvaltningen behöver fortsätta att arbeta med att skapa goda förutsättningar för rektorer och chefer att tillsammans med alla kompetenta medarbetare utveckla sin verksamhet för att alla elever ska kunna lyckas i skolan. En avgörande faktor för att elever ska kunna nå sin fulla potential i skolan är en undervisning av hög kvalitet, där behöriga lärare är den främsta garanten. Många skolor har hög grad av behörighet men variationen i staden är stor. Andelen legitimerade lärare i grundskola och grundsärskola ökar något på ett övergripande plan.

Grundskolenämndens resultat för verksamhetsåret 2022 är en positiv avvikelse på 113,5 mnkr, vilket motsvarar 1,3 procent av kommunbidraget.

Grundskoleförvaltningens utbildningsområden redovisar en positiv resultatavvikelse på 35 mnkr för år 2022. Resultatet förklaras till största del av statlig ersättning med anledning av covid-19, ökade intäkter för statsbidraget för lärares arbetsmiljö samt nyttjande av tidigare överskott på 40 mnkr. Utan dessa extra pengar hade utbildningsområdena haft ett negativt resultat. En stor del av dessa extra pengar har använts till att öka bemanningen på skolorna. I december var den faktiska bemanningen 437 fler heltidstjänster än budgeterat vilket föranleder behov av anpassningar till budget 2023 för vissa enheter

2 Väsentlig styrinformation till kommunledningen

2.1 Verksamhetens utveckling

2.1.1 Redovisning av resultat

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

Mått/nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Antal elever i kommunal grundskola Göteborg	47 642	47 857	48 083
Antal elever i kommunal grundsärskola Göteborg	674	749	859
Antal elever i kommunalt fritidshem	19 616	19 323	20 302
Antal elever fristående grundskola Göteborg samt annan kommun	13 631	13 786	13 951
Antal elever fristående grundsärskola Göteborg samt annan kommun	28	34	33
Antal elever fritidshem, fristående verksamhet samt annan kommun	3 389	3 474	3 762
Antal deltagare i kulturskolan	7 865	7 481	7 398
Antal unika sökande som idag inte deltar i kulturskolans verksamhet			3 499
Antal månadsavlönade medarbetare	7 937	9 771	10 144

*Antal elever avser medelvolym månaderna mars och oktober. Även antal unika deltagare och unika sökande till Kulturskolan avser medelvolym mars och oktober månad, fr o m Utfall 2022 (2020 och 2021 endast oktobersiffror). (Kulturskolans öppna verksamhet, lovverksamhet och vissa korta kurser är exkluderade)
Antal månadsavlönade avser anställda med månadslön per december.*

Volym-, intäcks- och kostnadsutveckling

Mått	2020	2021	2022
Nettokostnadsutveckling	1,7%	9,8%	3,3%
Elever i kommunal grundskola Göteborg	+2,4%	+0,5%	+0,5%
Elever i kommunal grundsärskola Göteborg	+8,9%	+11,1 %	+14,7%
Elever i kommunalt fritidshem	-1,4%	-1,5 %	+5,1%
Elever fristående grundskola Göteborg samt annan kommun	-2,2%	+1,1 %	+1,2%
Elever fristående grundsärskola Göteborg samt annan kommun	+33,3%	+21,4 %	-2,9%
Elever fritidshem, fristående verksamhet samt annan kommun	-7,2%	+2,5 %	+8,3%

Nettokostnadsutvecklingen för helåret 2022 är 3,3 procent vilket motsvarar 293 mnkr. Förvaltningens kommunbidrag (exkl kompletteringsbudget) 2022 var 2,1 procent högre än 2021.

Nettokostnadsutvecklingen har framförallt påverkats av att förvaltningen har mottagit tillskott i form av kompletteringsbudget samt olika statsbidrag, exempelvis skolmiljarden och ersättning för covid-19. Insatser för dessa intäkter har lett till ökade kostnader genom bland annat ökad bemanning i skolområdena. Nettokostnadsutvecklingen har även påverkats av pris- och löneökningar samt ökade kostnader för köpta platser.

Precis som i tidigare rapportering under året syns en stor expansion inom grundsärskolan. Att antalet elever i grundsärskolan ökar syns också på det nationella planet. Skolverket konstaterar i sin årliga sammanställning att andelen elever som är mottagna i grundsärskola under de senaste tio åren har varit cirka 1 procent i relation till alla eleverna i den obligatoriska skolan (exklusive förskoleklass). Läsåret 2021/2022 hade andelen ökat till 1,3 procent. Det kan finnas olika skäl till ökningen av andelen elever i grundsärskola. En tendens är att fler individer får möjlighet att utredas och får fastställda diagnoser och därmed kan bli aktuella för mottagande i grundsärskolan. Precis som förvaltningen rapporterat om tidigare är det en stor utmaning att inom kompetens- och lokalförsörjning hålla jämna steg med den expansion som det stigande elevantalet inom grundsärskolan kräver.

Antal elever i kommunala fritidshem minskade något under pandemin men har därefter ökat vilket också märks för elever i fritidshem hos fristående huvudmän.

Verksamhetens kvalitet

Enligt skollagen 4 kap 3 § ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Grundskoleförvaltningen har sedan läsåret 18-19 årligen upprättat en kvalitetsrapport över utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet och resultaten för eleverna. Det statliga uppdraget, det vill säga de mål för utbildningsväsendet som regleras i skollag och läroplan, har varit utgångspunkter för kvalitetsrapporterna. Årets kvalitetsrapport är bilagd årsrapporten för att göra det möjligt för kommunfullmäktige att ta del av hur det i reglementet delegerade ansvaret för de uppgifter som ankommer på kommunen inom förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem uppfylls av grundskolenämnden, se bilagan *Kvalitetsrapport läsåret 21-22*.

I kvalitetsrapporten analyseras verksamhetens förutsättningar och resultat och ett antal rekommendationer om fortsatta åtgärder för högre måluppfyllelse utifrån det nationella uppdraget sammanfattas. Det handlar bland annat om att från huvudmannans sida utveckla formerna för de riktade kompensatoriska insatserna för att stärka ökad likvärdighet i staden. Den pedagogiska segregationen är påtaglig och nämndens resursfördelningsmodell behöver kompletteras med andra riktade insatser som utgår från de enskilda skolornas specifika behov. Undervisningens kvalitet behöver också stärkas generellt genom ett starkare ämnesdidaktiskt fokus i framför allt matematik och svenska som andraspråk, liksom ett fortsatt arbete för en skola på vetenskaplig grund. Detta är delar som förvaltningen föreslår nämnden att prioritera i nämndens verksamhetsplan för 2023.

Förvaltningen lyfter också fram i kvalitetsrapporten att ändamålsenlig organisering av de utvecklingsresurser som finns för skolutveckling är av stor betydelse. Detta innebär bland annat att dagens ordning med utvecklingsorganisationer både inom grundskoleförvaltningen och Center för Skolutveckling behöver ses över. I Kommunfullmäktiges beslut, Handling 2017 nr 85 Tid och genomförandeplan för etablering av förskolenämnd och grundskolenämnd, avseende förvaltningarnas bildande ingick uppdrag att utreda flera olika områden. Samtliga utredningsuppdrag, förutom ett, har genomförts och organisatoriska förändringar kopplat till dessa utredningars slutsatser och förslag har verkställts. Det uppdrag som återstår att utreda handlar om det Stadsgemensamma området med organisatorisk tillhörighet i utbildningsförvaltningen och löd *Organisatoriska tillhörigheten för verksamheterna inom det stadsgemensamma området, Center för skolutveckling, Språkcentrum och Vägledningscentrum, behöver utredas.*

Skolförvaltningarna gör nu bedömningen att det är dags att se över om nuvarande uppdrag och organisering är det mest ändamålsenliga och effektiva sättet att organisera stadens arbete med att stärka kvalitén i stadens utbildningsinsatser. Förvaltningen anser därför att frågan om styrning, ledning, utveckling och uppföljning av verksamheter som gynnar elevers lärande kopplat till det stadsgemensamma området ska utredas gemensamt av de fyra förvaltningarna i utbildningskedjan under 2023.

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

Personuppgiftsincident i lärplattformen Vklass
Orsak till att avvikelser uppstått
Ett elevkonto i Göteborgs Stad användes den 14 augusti 2022 för att, med hjälp av ett automatiserat script, "scrapa" personuppgifter (förnamn, efternamn, skola, klass) från användares profilsidor i lärplattformen Vklass. Uppgifterna lagrades sedan på en lokal dator och lades ut till försäljning på en sida på internet.
Konsekvenser för de verksamheten är till för
Oro hos vårdnadshavare att barns personuppgifter spridits på internet. Oro hos elever och skolpersonal att hens personuppgifter spridits på internet. Förtroendetapp för lärplattformen Vklass och för Göteborgs Stads behandling av personuppgifter.
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer
För organisationen medförde incidenten en väsentlig ökad arbetsbörda under flera veckor.
Ekonomiska konsekvenser
Ersättning för flertal arbetsresurser som arbetade i krisberedningsgruppen i samband med att incidenten inträffade.
Vidtagna åtgärder
Under incidentens först dygn genomfördes akuta åtgärder såsom att lärplattformen Vklass stängde möjligheten att logga in i lärplattformen för alla användare, det elevkonto som använts till att "scrapa" stängdes ner. Vidare gjordes en polisanmälan liksom en registrering av händelsen till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY). Information skickades ut till berörda, till förvaltningen samt media. Grundskoleförvaltningens ledning och nämnd informerades. Därefter genomfördes åtgärder såsom externt penetrationstest (för att säkerställa att lärplattformen inte hade någon ytterligare säkerhetsbrister). Informations säkerhetsansvarig reviderade även konsekvensbedömning och en handlingsplan med ytterligare åtgärder upprättades, för att säkerställa och minimera risk för framtida dataläckor i Vklass. Dataskyddsombudet på Intraservice och säkerhetschef på Intraservice informerades.

Bidrag till Föreningen Framstegsskolan
Orsak till att avvikelsen uppstått
<p>Större delen av tiden sedan april 2021 har Föreningen Framstegsskolan (föreningen) saknat ett bankgiro kopplat till sitt organisationsnummer. Grundskolenämnden har bedömt att denna omständighet inneburit hinder för utbetalning av skolans bidrag och har därför ansökt om deponering av föreningens bidrag hos länsstyrelsen, med undantag för en kort period då bankgiro fanns tillgängligt och bidrag kunde betalas ut via detta.</p> <p>Föreningen genomgick under andra halvåret 2022 en företagsrekonstruktion. Föreningens ombud anvisade grundskolenämnden att utbetala föreningens bidrag till ett av rekonstruktören särskilt öppnat administrationskonto. Anvisningen gällde de bidrag som föreningen haft rätt till från tingsrättens beslut om rekonstruktion och under den tid som rekonstruktionen pågick, dvs bidragen från juli-december 2022. Grundskolenämnden beslutade den 25 oktober 2022 att föreningens bidrag kunde betalas ut enligt anvisningen.</p> <p>Parallellt med ärendet om hinder för utbetalning av bidrag har ärendet om föreningens tillstånd att bedriva skolverksamhet pågått. Skolinspektionen beslutade i oktober 2021 att återkalla föreningens tillstånd att bedriva skolverksamhet. Beslutet baserades i huvudsak på bedömningen att fyra av de fem styrelseledamöterna i föreningen var olämpliga att fortsätta bedriva skolverksamhet. Förvaltningsrätten beslutade dock i slutet av januari 2022, efter att Skolinspektionens beslut inledningsvis inhiberats, att upphäva beslutet om återkallelse och att återförvisa ärendet till Skolinspektionen för utredning av föreningens nya styrelse. Skolinspektionen överklagade förvaltningsrättens dom till kammarrätten. Kammarrätten upphävde i oktober 2022 förvaltningsrättens dom och fastställde därmed Skolinspektionens beslut, med den ändringen att beslutet gällde från och med utgången av höstterminen 2022. Föreningen överklagade kammarrättens beslut till Högsta förvaltningsdomstolen, som inte meddelade prövningstillstånd. Kammarrättens dom vann därmed laga kraft, vilket innebär att föreningen sedan utgången av höstterminen 2022 inte längre har rätt att bedriva skola. De har därför inte heller rätt till bidrag för grundskolenämnden för tid därefter.</p>
Konsekvenser för de verksamheten är till för
<p>I och med att Högsta förvaltningsdomstolen inte meddelade prövningstillstånd vann kammarrättens dom om återkallelse av föreningens tillstånd laga kraft. Efter utgången av höstterminen 2022 har föreningens således inte längre tillstånd att bedriva skolverksamhet. Eleverna vid de tre skolenheterna gavs därför möjlighet att önska ny skola inför vårterminen 2023.</p> <p>Den 2 december tog RM Education (RM) kontakt med förvaltningen och meddelade att de undersökte möjligheterna att starta en skola i Gårdsten i Römosseskolans lokaler. RM har sedan 2021 tillstånd för en skolenhet. Den 4 januari fick RM Education klartecken från Skolinspektionen att starta den nya skolan.</p>
Konsekvenser för organisation, medarbetare, chefer
<p>Flera kommunala skolor och förvaltningen har lagt ner ett omfattande arbete i att planera för att ta emot eleverna från Römosseskolorna. Från början hade skolorna över 600 elever. Majoriteten går nu på kommunala skolor, en liten del på andra fristående skolor och cirka 230 på Communityskolan Gårdsten (RM).</p>
Ekonomiska konsekvenser
<p>De medel som fortfarande är deponerade hos länsstyrelsen uppgår till cirka 40 mnkr och avser elevpeng för januari-juni 2022. Det finns risk att krav på dröjsmålsränta och skadestånd riktas mot grundskolenämnden vilket kan medföra kännbara ekonomiska konsekvenser.</p>
Vidtagna åtgärder
<p>Grundskoleförvaltningen har gjort ett omfattande arbete för att möjliggöra placeringar och ett gott mottagande för de elever som i samband med skolornas stängning behöver ny skolplats. Grundskolenämnden får löpande information om ärendet.</p>

Skyddsstopp på Olshammarskolan
Orsak till att avvikelsen uppstått
<p>Kommunal och Lärarförbundet verkställde skyddsstopp enligt AML 6:7 på Olshammarskolan den 7 september 2022 till den 9 september 2022. Under perioden 5-26 oktober samt 12 december var fritidshemmets öppethållande begränsat och verksamheten var öppen kl. 06.00 - 15.00.</p> <p>Orsaken till skyddsstoppet och att fritidshemmets öppethållande minskades var att det under en längre period varit mycket hög frånvaro i personalgruppen. Det har också skett flera incidenter där personal blivit fysiskt utsatta av elever. Detta har sammantaget medfört hög grad av upplevd stress och ohälsa. Det är svårt att rekrytera vikarier då det krävs särskild kompetens för skolans elevgrupp. Ordinarie personal är i behov av kompetensutveckling för att möta elevernas specifika behov och för att nå ökad kvalitet i undervisningen. Skolskjuts och färdtjänst har påverkats stort av svårigheter att få tag på förare och fordon under hösten 2022. Detta har medfört att elever i vissa fall lämnats tidigare och hämtats senare än deras skolscheman kräver som i sin tur medfört stor belastning för verksamheten då bemanning för elevtillsyn är nödvändig. Ytterligare bidragande faktor är att skolans lokaler inte är ändamålsenliga och att det inte finns tillräckligt med utrymme för elever och personal.</p>
Konsekvenser för de verksamheten är till för
<p>Eleverna förlorade undervisningstid och skolan ser nu över hur det kan kompenseras över läsåret. När skolan och fritidshemmet var stängt påverkades elevernas rutiner och kontinuitet vilket denna elevgrupp är i mycket stort behov av för att må väl. Förändringarna krävde att vårdnadshavare fick anpassa sina arbetstider och de fick minskat stöd i omsorg av sina barn.</p>
Konsekvenser för organisation, medarbetare, chefer
<p>Under skyddsstoppet användes arbetstiden till att arbeta för att säkerställa arbetsorganisation och stärka det pedagogiska arbetet. Dessa dagar blev en betydelsefull del i ett omfattande förändrings- och förbättringsarbete.</p>
Ekonomiska konsekvenser
<p>Under hösten har bemanningen behövt utökas för att klara att möta elevernas behov i verksamheten och flera elever behöver dubbel bemanning. Under hösten har verksamheten genererat ett underskott för att kunna möta elevernas behov och upprätthålla en säker arbetsmiljö för elever och personal.</p>
Vidtagna åtgärder
<p>Rektor har i nära samverkan med Utbildningschef lett ett omfattande förändringsarbete under höstterminen 2022 och det fortgår under vårterminen 2023. I arbetet har många stödfunktioner från förvaltningen involverats. I den genomförda riskbedömningen med handlingsplan framgår samtliga insatser. Bristerna kopplade till skol- och färdtjänstresor har påverkat många skolor i staden och är känt hos förvaltningsledning och grundskolenämnden. I förstudie för Olshammarskolan gör Lokalförvaltningen och Stadsledningskontoret slutsatsen att den befintliga byggnaden bör rivas och de rekommenderar nybyggnation. Rekrytering pågår nu i samtliga yrkesgrupper, lokaler och grupp sammansättning har omarbetats. Skolans verksamhetstid ändrad till 06:00-18:00.</p>

2.2 Kommunfullmäktiges budgetmål

Göteborgs Stads budget innehåller olika typer av mål; organisationsmål, övergripande verksamhetsmål och nämndspecifika mål med tillhörande indikatorer. Grundskolenämnden omhändertar flera av kommunfullmäktiges mål för nämnden genom att arbeta för att etablera de tre förstärkningsområdena med tillhörande strategier och aktiviteter. Förstärkningsområdena är:

- Ökad kvalitet i undervisningen för att öka elevers kunskapsresultat
- Tydligare ansvar, styrning och ledning för att öka elevers kunskapsresultat
- Ökad likvärdighet inom och mellan skolor för att kompensera för elevers olika förutsättningar

Nedan presenteras en helhetsbedömning utifrån måluppfyllelse av de mål som fullmäktige riktat till grundskolenämnden. Därefter beskrivs utveckling och övergripande måluppfyllelse inom grundskolenämndens tre förstärkningsområden. Flera av indikatorerna har bäring på analysen av flera mål. Grundskolenämnden har i verksamhetsplan 2022 inte angett målvärden för indikatorer kopplade till målen från kommunfullmäktige eller de tre förstärkningsområdena.

2.2.1 Organisationsmål

2.2.1.1 Göteborg har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Staden ska ha god ekonomisk hushållning i verksamheten

Grundskolenämnden har sedan bildandet 2018 arbetat aktivt för en budget i balans och för att resurser ska nyttjas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Det har bland annat handlat om att ge enskilda enheter rätt stöd, att ta fram långsiktiga interna regler och riktlinjer samt skapa en organisation som är hållbar.

Vid årsskiftet 2019/2020 hade utbildningsområdena ett sammanlagt underskott på 154 mnkr. Nämnden genomförde under 2019 och 2020 stora insatser för att stödja skolorna i att få en ekonomi i balans. Bland annat genom att arbeta fram åtgärdsplaner och stödja skolorna i omställningsarbete. Likväl genomfördes riktade insatser till 32 skolor som stod för den största delen av underskottet.

För att främja långsiktig planering i verksamheten beslutade nämnden inför 2020 att tillämpa över- och underskottsregler som möjliggör att skolenheter kan föra med sig över- och underskott mellan år. Syftet med reglerna var att ge verksamheten bättre förutsättningar att hantera förändringar i verksamheten mellan åren och samtidigt ställa krav på att enbart tilldelade resurser förbrukas över tid. Under 2020 tog nämnden fram en handlingsplan för god ekonomisk hushållning på kort, mellan och lång sikt. Vid årsskiftet 2020/2021 hade samtliga utbildningsområden ett resultat som var bättre än budget.

Under 2021 har ett stort förändringsarbete genomförts i och med omorganisationen av stödavdelningarna och utbildningsområdena. 2021 kom måltid, lokalvård och vaktmästeri samt kulturskolan till grundskoleförvaltningen. Övertagandet av verksamhetsområdena väntas ge både kvalitets- och effektivitetsvinster. Förvaltningen har även under 2021 omorganiserat skolorganisationen i syfte att skapa större och mer bärkraftiga enheter som får bättre planeringsförutsättningar, både utifrån ett effektivt användande av personella såväl som ekonomiska resurser.

2.2.1.2 Göteborgarna får valuta för skatten och en välfärd med hög kvalitet

Effektivitetstal kommunal grundskola

Göteborgarna får valuta för skatten och en välfärd med hög kvalitet				
Indikator - Effektivitetstal kommunal grundskola				
	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022
Utfall/mål för staden	214	228	201	210

Det mått som värdena i tabellen relaterar till, är ett mått som är framtaget av Kolada (den öppna databasen för kommuner och regioner) "Sammanvägt resultat i grundskolan, kommunala skolor, ranking". Måttet förklarar det sammanvägda modellberäknade resultatet för elever i åk 9 och avser resultat för elever i kommunala skolor belägna i kommunen.

För 2022 är Göteborgs placering 201 bland landets 290 kommuner. Eftersom det aktuella värdet för Göteborg är relativt andra kommuner, påverkas Göteborgs resultat av att andra kommuner förbättrar eller försämrar sina resultat. Med tanke på att vårens betygsresultat i årskurs 9, behörighet till gymnasiet och det genomsnittliga meritvärdet är snarlikt föregående år har Göteborgs ranking ändå förbättrats sedan föregående år, främst bör det förklaras av andra kommuners resultat. Som jämförelse kan nämnas Stockholm (34) och Malmö (112), båda kommunerna har också förbättrat sina positioner jämfört med 2021.

Ett annat effektivitetsmått som presenteras i Kolada är effektivitetsindex. Det är ett sammanvägt mått som tar hänsyn till både elevernas resultat (kvalitetsindex) samt kostnad per elev (resursindex). Effektivitetsindexet är strukturjusterat för kommuners olika förutsättningar. Kommunernas placeringar presenteras i en indexskala från 0-100 där 0 är sämst och 100 är bäst. De senast publicerade siffrorna är från 2021, där har Göteborg index 5, Stockholm 23 och Malmö 49.

Personal i direktkontakt med invånare i förhållande till staden totala personalstyrka

Göteborgarna får valuta för skatten och en välfärd med hög kvalitet				
Indikator - Personal i direktkontakt med invånare i förhållande till staden totala personalstyrka				
	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022
Utfall/mål för staden	71	71		73
Utfall/mål för nämnden	90	78,9	78,8	

2022 prognosticerat värde per november

Från och med 2021 har nämnden tillförts de måltids, lokalvårds- och vaktmästerifunktioner som stödjer och servar förvaltningens skolenheter samt kulturskolan. Enligt stadens anvisning anses inte yrkesgrupper inom måltid, lokalvård och vaktmästeri vara i direktkontakt med stadens invånare. Därför innebar överföringen att mätvärdet sänktes mellan år 2020 och år 2021 med 11 procentenheter. Därefter har andelen anställda i direktkontakt med invånare legat relativt stabilt trots att antalet elevassistenter och lärare har ökat över mätperioden. Att andelen anställda i direktkontakt med invånare trots detta inte har påverkats

beror fram för allt på att antalet medarbetare per chef har beaktats i samband med ny skolenhetsorganisation, dvs antalet ledningsresurser har ökat något.

2.2.1.3 Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen

Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor				
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen				
	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022
Utfall/mål för staden	79	78		81
Utfall/mål för nämnden	79	77	78	

Grundskoleförvaltningen har inget mål för HME 2022. I programmet för attraktiv arbetsgivare är målet för HME minst 80 för medarbetare och 83 för chefer 2023.

På förvaltningsnivå har HME ökat sedan 2021 med en indexenhet, från 77 till 78. Av de tre delindex som tillsammans utgör HME är det delindexen för styrning och motivation som har ökat sedan 2021. Det var också dessa index som minskade i medarbetarenkät 2021. Frågorna på delindex styrning handlar om enhetens mål och förväntningar i det egna arbetet. Resultatsvackan i 2021 års enkät berodde troligen på att den nya organisationen inte implementerats fullt ut när enkäten besvarades och verksamheterna således inte hunnit arbeta med dessa frågor. Omorganisationen förväntas i förlängningen bidra till en tydligare styrning och ledning och som följd en bättre arbetsmiljö för förvaltningens medarbetare. I omorganisationens genomförandeplan ingår team- och ledningsgruppsutveckling för alla ledningsteam.

Nuläget efter omorganisationen följs upp i en separat rapport. Därutöver återkommer förvaltningen med fördjupning kring arbetsmiljö för första linjens chefer och personal i delårsrapport mars.

När det gäller 2021 års enkät hade stödfunktionerna lägst HME. Lokalvård, vaktmästeri och måltid hade högst HME. Anledningen till stödfunktionernas låga värde kan bero på ofrivilligt arbete hemifrån på grund av pandemin.

Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt

Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor				
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt				
	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022
Utfall/mål för staden	9,6	8,6		8,1
Utfall/mål för nämnden	9,1	8,1	8,1	

Sjukfrånvaron från grundskolenämnden redovisas ackumulerat per helår. Grundskolenämndens mål för sjukfrånvaron är att den ska minska.

Den totala sjukfrånvaron för hela förvaltningen ligger på 8,1 procent och är oförändrad sedan 2021. Sjukfrånvaron är dock fortsatt högre än 2019, då den totala sjukfrånvaron var 7,0 procent. Förvaltningen arbetar systematiskt med rehabilitering enligt stadens process för att nå målet i programmet för attraktiv arbetsgivare på 7,0 procent. Vidare kommer förvaltningen under 2023 att genomföra ett pilotprojekt i syfte att stärka arbetsplatsernas hälso- och arbetsmiljöarbete, de organisatoriska förutsättningar och medarbetarnas upplevda hälsa med särskilt fokus på elevassistenter som är den yrkesgrupp som har högst korttidsfrånvaro. Denna satsning kommer knytas an till det redan pågående arbetet i förvaltningen kring att stärka elevassistenters roll.

2.2.2 Övergripande verksamhetsmål

2.2.2.1 Göteborg har en förskola och skola som skapar goda och jämlika uppväxtvillkor

Måluppfyllelse

■ Viss

Skolan har enligt skollagen ett kompensatoriskt uppdrag. Det innebär att skolan ska vara likvärdig för alla. Skolan ska sträva efter att uppväga skillnader i barns och elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Att arbeta för goda och jämlika uppväxtvillkor ingår därmed också i skolväsendets nationella uppdrag.

Analys av resultat

Årets utfall av indikatorerna som finns kopplade till detta mål når inte upp till kommunfullmäktiges målvärden. Förvaltningen gör ändå bedömningen att det finns viss måluppfyllelse inom detta mål främst utifrån att kunskapsresultaten för elever i kommunala skolor i stort bibehållits och i vissa åldrar förbättrats i jämförelse med föregående år och detta under ett läsår som delvis påverkats av pandemin. Kloka prioriteringar av rektorer och personal har gjort att skolan kunnat vara en viktig och fast punkt för många barn under en speciell tid och att nämnden därmed i viss utsträckning bidragit till jämlika uppväxtvillkor.

De indikatorer som avser hemkommunsperspektivet, det vill säga de som berör alla Göteborgs elever analyseras nedan i jämförelse med resultat för elever i den kommunala grundskolan. Kunskapsresultaten är genomgående högre för elever i hemkommunsperspektivet i jämförelse med elever i kommunala skolor. Det gäller alla årskurser förutom resultaten i nationella prov årskurs 3 där resultaten inte skiljer sig åt. Skillnaden mellan resultat för elever utifrån hemkommunsperspektivet och den egna verksamheten i kommunala skolor är runt 4-5 procentenheter i årskurs 6 och årskurs 9 vilket förklaras av att gruppen elever som bor i Göteborg och som går i fristående skolor har något bättre betyg i genomsnitt jämförelse med gruppen elever som bor i Göteborg och går i kommunala skolor. Kunskapsresultaten för årskurs 6 och 9 har sjunkit något, eller är oförändrade, jämfört med föregående år både vad gäller hemkommunsperspektivet och kommunala skolor. Skillnaderna mellan åren är dock marginella. Skillnaden i resultat mellan elever i kommunala skolor och hos andra huvudmän kan till del förklaras av elevernas socioekonomiska förutsättningar. Inför budget 2023 gjordes en jämförelse mellan de kommunala skolornas socioekonomiska index och de fristående skolornas. De kommunala skolorna har år 2023 ett högsta värde på 246, lägsta värde på 35 och medianen är

96. Det kan jämföras med de fristående skolorna som generellt har lägre index med högsta värde 174, lägsta värde 35 och median 69. Socioekonomiskt index baseras bland annat på utländsk bakgrund, vårdnadshavarnas högsta utbildning, om familjen har försörjningsstöd samt antal nyanlända.

Förvaltningens kvalitetsrapport visar på fortsatt stora skillnader i kunskapsresultaten inom staden. Mönstret sedan tidigare år kvarstår: skolor där eleverna har socioekonomiskt sämre förutsättningar uppnår i regel lägre kunskapsresultat. Sådana skolor har också i genomsnitt lägre andel lärare med legitimation, högre personalomsättning, lägre närvaro, fler elever som byter skola under läsåret och lägre inskrivningsgrad i fritidshemmet. Därtill har eleverna som påbörjar förskoleklass i dessa skolor sämre språkliga förutsättningar, sannolikt delvis som en konsekvens av lägre närvaro i förskola. Sammantaget innebär detta att det fortsatt finns en påtaglig pedagogisk segregation bland stadens skolor.

Skolan ska enligt läroplanen aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling i olika sammanhang. 2022 var ett valår vilket uppmärksammades på olika sätt i undervisningen. På de 43 högstadieskolor som hösten 2022 deltog i skolvalet röstade 84,4 procent av alla högstadieelever. Av de 43 skolorna är 25 kommunala högstadieskolor. I en enkät som skickades från förvaltningen till kommunala högstadieskolorna ställdes frågor kring hur rektor resonerat angående politiska partiers närvaro på skolan i samband med skolvalet 2022. Nitton skolor återkopplade på enkäten. Arton av dessa skolor har valt att inte bjuda in några politiska partier. En skola valde att bjuda in de ungdomspartier vars moderpartier sitter i riksdagen. En huvuddel av skolorna som svarat på enkäten anser att det finns tillräckligt med material att tillgå, utan att företrädare för partier bjuds in till skolorna.

Deltagandet i valet till ungdomsfullmäktige ökade hösten 2022 med 1,7 procent. På de kommunala grundskolorna ökade valdeltagandet sammantaget med 6 procent jämfört med föregående år. Valdeltagandet i valet till ungdomsfullmäktige är fortsatt lågt och skiljer sig över staden. På de kommunala grundskolor som deltog i valet var årets valdeltagande 31,7 procent.

Åtgärder för högre måluppfyllelse

I förslaget till grundskolenämndens verksamhetsplan 2023 föreslår förvaltningen att utöver resursfördelningsmodellen rikta stödjande åtgärder till skolor i socioekonomiskt utsatta områden utifrån varje skolas specifika behov. Förstärkta språkutvecklande insatser behöver också riktas till de skolor som har störst utmaningar utifrån ett ämnesdidaktiskt fokus som vilar på vetenskaplig grund.

Mått/Indikator	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2022
Elever i åk 3 som deltagit i alla ämnes-prov som klarat alla delprov i svenska och svenska som andraspråk, hemkommun, andel (%)*			71%	

Mått/Indikator	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2022
Elever i åk 3 som deltagit i alla ämnes-prov som klarat alla delprov i matematik, hemkommun, andel (%)*			69%	
Elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen (som eleven läser), Hemkommun, andel (%)	70,6%	71,7%	71,1%	
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, hemkommun, andel (%)	74,9%	73,2%	72,4%	
Elever i år 9 behöriga till gymnasieskolan, hemkommun, andel (%)	83,3%	82,9%	82,4%	
Elever i åk 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel (%)***		84%	81%	
Elever i åk 9: Jag är nöjd med min skola som helhet, positiva svar, andel (%)***		72%	67,9%	
SCB:s medborgarundersökning, nöjdhet med grundskolan, hur fungerar grundskolan, andel nöjda (%)		65,6%	63,3%	

* För 2020 och 2021 finns inget värde tillgängligt.

***Indikatorerna som hämtas från elevenkäten avser elever i kommunala skolor.

2.2.3 Nämndspecifika mål från KF

2.2.3.1 Alla Göteborgs grundskolor ska ha en väl fungerande verksamhet med hög kvalitet i undervisningen.

Måluppfyllelse

■ Viss

Analys av resultat

I kvalitetsrapporten sammanfattas och analyseras vårens kunskapsresultat som har förbättrats något i tidiga åldrar och ligger relativt stabilt i senare åldrar. Pojkars resultat fortsätter öka i förhållande till flickornas, det vill säga, skillnaderna mellan flickor och pojkars betygsresultat minskar. Sammantaget är det fortsatt stora skillnader i kunskapsresultaten inom staden och mönstret sedan tidigare år kvarstår – skolor där eleverna har socioekonomiskt sämre förutsättningar uppnår i regel lägre kunskapsresultat. Elevers upplevelser av undervisningens kvalitet kan

sammanfattas i enkätsvaren för frågeområdena studiero, veta vad som krävs och stimulans. För årskurs två är svaren blandade, men med genomgående mer positiva upplevelser än tidigare år för flickor i högindekskolor. För de äldre åldrarna upplever fortfarande pojkar en bättre undervisningskvalitet än flickor, och elever från socioekonomiskt gynnsamma förhållanden tenderar att vara mer nöjda än andra.

Pandemiåren medförde i perioder stora utmaningar när det gäller bemanningen på många skolenheter. Det har sannolikt påverkat såväl personals arbetsmiljö som verksamhetens kvalitet på vissa skolenheter. Att elevernas kunskapsresultat är stabila, och i vissa årskurser, till och med något bättre än föregående år bör tolkas som att rektorer och personal gjort kloka prioriteringar under en utmanande period.

Arbetet med *Huvudmannens extraordinära insatser* pågår på tre pilotskolor där förvaltningens ledning bedömt att skolan behöver särskilda insatser för att komma tillrätta med bristande kvalitet. Under våren har skolorna arbetat fram analyser och åtgärdsplaner utifrån särskilt metodstöd. Metodstödet grundar sig i de tio så kallade *Framgångsfaktorer för vetenskapligt baserad skolutveckling* sammanställda av de fyra skolmyndigheterna Skolinspektionen, SPSM, Skolforskningsinstitutet samt Skolverket. Arbetet med att förverkliga åtgärderna pågår nu på alla tre skolor. Åtgärdsplanerna följs upp systematiskt och stöd formas efter skolans behov. En av tre skolor har fått ärenden avskrivna av Skolinspektionen vilket är en indikator på att skolan är på rätt väg i sitt kvalitetsarbete. En del av åtgärderna som är framskrivna i planen är komplicerade att verkställa då möjligheterna att få behörig och legitimerad personal att arbeta på skolor i utsatta områden, det som i Kvalitetsrapporten benämns som pedagogisk segregation.

Åtgärder för högre måluppfyllelse

I förvaltningens förslag till nämndens verksamhetsplan föreslås två övergripande strategier för ökad kvalitet i undervisningen; satsningar på didaktisk utveckling och fortsatt fokus på att öka andelen legitimerade och behöriga lärare.

2.2.3.2 Läraryrkets status ska stärkas med fokus på lärarnas arbetsmiljö.

Måluppfyllelse

■ Viss

Analys av resultat

Nämndens strategier kopplat till målet handlar fortsatt om att stärka systematiken för arbetsmiljöarbetet, att rikta ekonomiska resurser till skolenheterna och att driva utvecklingsarbetet partsgemensamt. Grundskolenämnden har i sin budget strävat efter att så mycket som möjligt av skolpengen ska hamna i skolornas egna budget. I budget 2022 ökade elevpengen till de kommunala skolorna i genomsnitt med 3,5 procent. Sedan grundskoleförvaltningens start har elevpengen ökat med mellan 14-17 procent vilket kan jämföras med prisindex som under samma period stigit med 10 procent.

Lärares arbetsmiljö har under 2021 följts upp med frågor i medarbetarenkäten som jämförts med den uppföljning som gjordes 2015. Enkäten visar generellt på en förbättrad arbetsmiljö. Det finns dock utrymme för förbättringar. Den nya skolenhetsorganisationen som implementerades under läsåret 21/22 har medfört en

ökad chefståthet vilket ger förutsättningar för ett närmare ledarskap för lärarna. Den team- och ledarutveckling som pågår bredd inom förvaltningen väntas också ge indirekta positiva effekter för lärares arbetsmiljö. Den nya skolenhetsorganisationen följs upp och rapporteras till nämnden i separat rapport under våren.

Åtgärder för högre måluppfyllelse

Förvaltningen har under 2022 arbetat vidare i olika partssammansatta HÖK-arbetsgrupper. HÖK arbetsgrupp arbetstid och arbetsmiljö har under året bland annat tagit fram en process för tjänstefördelning och reviderat uppdragsdialogen med syfte att stödja rektorer i arbetet att stärka lärares arbetsmiljö och skapa hälsosamma arbetsplatser. Arbetsgruppen har tidigare tagit fram principer för schemaläggning vilket ingår i förvaltningens utbildningar kring schemaläggning och i introduktion till alla rektorer och biträdande rektorer. Arbetet i den partssammansatta arbetsgruppen HÖK arbetstid och arbetsmiljö kommer fortsätta under 2023.

För att möta skollagens förstärkta krav på introduktionsår för en nyexaminerad lärare sjösattes under 2022 ett gemensamt mentors- och adeptprogram i hela förvaltningen. Syftet med det gemensamma introduktionsprogrammet är att bidra till en likvärdig introduktion i yrket samt att tillvarata erfarna lärares kompetens i rollen som mentor vilket också bör leda till en ökad kontinuitet på skolorna. Förvaltningen har tagit fram stödmaterial i form av en rutin, introduktionsplan, samtalsunderlag, processkarta och reflektionsmaterial. Mentorer och adepter bjuds in till en gemensam uppstartsträff och utifrån de olika rollerna erbjuds riktade aktiviteter för nyexaminerade respektive mentorer.

2.2.3.3 Stadens grundskolor ska präglas av studiero och trygghet där kunskapsuppdraget står i centrum

Måluppfyllelse

■ Viss

Analys av resultat

Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen, fritidshemmet och grundsärskolan anger att rektorn har ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. I den nya skolorganisationen leder rektor den samlade elevhälsan vilket kan skapa förutsättningar för ett mer förebyggande och främjande elevhälsoarbete utifrån hela skolans ansvar. Det finns en insikt i verksamheten om att det främjande och förebyggande elevhälsoarbetet blir som bäst när skolledare leder och organiserar detta på ett sätt som inkluderar alla professioner. Det systematiska arbetet behöver dock fördjupas och bättre ta tillvara elevhälsans kompetens, vilket försvåras av personalbrist i framför allt högindexskolor.

Under hösten har implementering av nya läroplanen Lgr 22 pågått. Den nya läroplanen lyfter samtycke som ett viktigt område för skolorna att arbeta med. Förra årets kvalitetsrapport identifierade att kränkningar kopplat till sexuella trakasserier förekommer. Mot bakgrund av detta, och utifrån ett uppdrag från kommunfullmäktige till grundskolenämnden, ingick därför förvaltningen under hösten 2021 i ett partnerskap med föreningen MÅN Göteborg kring långsiktiga insatser för grundskolans elever och personal. Förvaltningen kan se att när skolor på djupet arbetar med att förändra destruktiva normer ger det positiva resultat.

Skolor som bedriver ett aktivt och systematiskt värdegrundsarbete, nyttjar och använder det stöd som förvaltningen erbjuder, vittnar om att stödet gett effekt och utvecklat arbetet på skolorna. Samtidigt finns det fortfarande många skolor som behöver utveckla ett systematiskt värdegrundsarbete där eleverna görs aktivt delaktiga.

I årets kvalitetsrapport beskrivs att skillnaden i hur olika elevgrupper i årskurs två uppfattar sin trygghet och skolans grundläggande värden har minskat. I årskurs fem kvarstår flickor i mellanindexskolor som den minst trygga elevgruppen. Pojkar upplever sig fortfarande mer trygga än flickor, även i årskurs åtta. Förvaltningen ser att upplevd mobbning i årskurs fyra ökar för flickor i mellanindexskolor och pojkar i högindexskolor, och samtidigt minskar marginellt för övriga elevgrupper sedan förra läsåret.

De disciplinära åtgärder som står till buds enligt skollagen, såsom omplaceringar och avstängningar är något som rektor kan besluta om när man nått vägs ände eller när det uppkommit en akut situation som måste brytas. Förvaltningen har på uppdrag av nämnden tagit fram en riktlinje med vägledning för hur rektorer bör tillämpa åtgärder för trygghet och studiero. Syftet är att riktlinjen ska utgöra ett stöd för rektorer och biträdande rektorer, eller annan personal, att fatta beslut om en disciplinär åtgärd i syfte att säkerställa elevers trygghet och studiero. Riktlinjen omfattar en rad perspektiv, vilka grundskoleförvaltningen menar är väsentliga att anlägga när en rektor, biträdande rektor eller annan personal står i en situation där en disciplinär åtgärd övervägs i förhållande till en elev.

Ett fortsatt utvecklingsarbete avseende undervisningens kvalitet är av stor betydelse i relation till de disciplinära åtgärderna. Elever som har behov av särskilt stöd har också rätt att få sådant stöd. Att en elev verkligen får särskilt stöd har betydelse för hur en elev kan ta till sig undervisningen och finna sig tillrätta med sin skolsituation och undvika ett normbrytande beteende. Att bedriva en god undervisning, med ett gemensamt förhållningsätt gentemot elever, kan bidra till att öka tryggheten och studieron på skolor och därmed skapa en god arbetsmiljö för eleverna.

Åtgärder för högre måluppfyllelse

Utifrån kvalitetsrapportens rekommendationer föreslår förvaltningen i förslag till verksamhetsplan 2023 bland annat riktade insatser för att minska kränkningar utifrån diskrimineringsgrunden etnicitet i stadens skolor. Implementering av ovan nämnda riktlinje samt fortsatt fokus på att utveckla undervisningens kvalitet väntas bidra till en skola där trygghet och studiero råder.

2.2.3.4 Göteborg har en skola där barn och elever når sin fulla potential.

Måluppfyllelse

■ Viss

Bedömningen bygger på en sammanvägning av arbetet med grundskolenämndens tre förstärkningsområden och de indikatorer som nämnden följer. Det finns inte en entydig bild men sammantaget bedömer nämnden att det finns viss måluppfyllelse.

Analys av resultat

En avgörande faktor för att elever ska kunna nå sin fulla potential i skolan är en

undervisning av hög kvalitet, där behöriga lärare är den främsta garanten. Andelen behöriga har ökat något under 2021-2022 men är fortsatt en utmaning. 88,1 procent av förvaltningens månadsavlönade lärare i grundskola och grundsärskola är legitimerade med behörighet i minst ett ämne, vilket är en ökning jämfört med föregående år. I fritidshemmen är den genomsnittliga legitimationsgraden lägre, här syns dock en ökning från 52,6 procent 2021 till 57,7 procent 2022. Särskilt kompetensförsörjningsanslag riktas mot prioriterade skolenheter för att andelen legitimerade lärare i fritidshemmet ska öka.

Förvaltningen har sedan tidigare tagit viktiga steg vad gäller att synliggöra kunskapsresultat i de yngre åldrarna. Försiktigt positiva resultat syns 2022 när det gäller andel elever i årskurs 1 som uppnått skrivförståelse och kunskapskraven i läsförmåga samt att en något högre andel elever i årskurs 3 når kunskapskraven i alla ämnen. Läsa-skriva-räkna-garantin trädde i kraft 2019 och omfattar förskoleklass och de tidiga årskurserna (1-3) i grundskolan, specialsolan och sameskolan. Garantin innebär att alla barn och elever ska ges stöd och stimulans tidigt för att utvecklas så långt som möjligt inom områdena svenska och matematik. Sedan garantin började gälla har förvaltningen stöttat skolledare, lärare i förskoleklass och skolornas specialpedagogiska kompetens på en rad olika sätt. Stödet anpassas successivt till skolornas nuläge för att på bästa möjliga sätt och fullt ut implementera läsa-skriva-räkna-garantin.

Flera av höstens rektorsverkstäder har haft ett gemensamt innehåll med utgångspunkt i nämndens riktlinje för tillgänglig lärmiljö. Vid det första tillfället gavs ett forskarperspektiv på hälsofrämjande skolutveckling. Vid det andra tillfället med ett skolutvecklingsperspektiv, deltog även elevhälsans personal för att synliggöra vikten av att elevhälsa är hela skolans angelägenhet. Riktlinjens syfte är att tydliggöra hur grundskoleförvaltningens skolor säkrar kompetens, arbetsätt och utformning för att möta alla elever utifrån deras olika förutsättningar och behov. I detta ingår elever med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF).

Grundskoleförvaltningen har under 2021-2022 arbetat fram förslag på grundläggande principer för bättre styrning, ledning och organisering avseende grundsärskola, elevhälsa, gemensamma särskilda undervisningsgrupper och resursskola som nämnden beslutade om vid årets slut. De grundläggande principerna utgår ifrån aktuell lagstiftning, forskning, beprövad erfarenhet och bred dialog med vårdnadshavare och verksamheternas olika företrädare. Målet med de grundläggande principerna är ökad kvalitet i undervisningen samt ökad likvärdighet, delaktighet, rättssäkerhet och hållbarhet. Några förslag på viktiga förändringar är större grundsärskolor och fler platser, samlokalisering samt bättre förutsättningar att ge stöd till elever i grundsärskolans målgrupp som går i förskoleklass. De grundläggande principerna blir viktiga utgångspunkter för kommande års arbete för att höja kvaliteten i verksamheten för de barn och elever som har allra störst behov.

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling är fortsatt nyckelfaktorer för förvaltningen för en skola som möter alla elever där de befinner sig i sitt lärande. Inom grundsärskolan efterfrågas andra kompetenser jämfört med andra skol- och verksamhetsformer. Ett arbete med att se hur dessa kompetenser kan rymmas inom befintliga befattningar pågår. Som alternativ kan nya befattningar inrättas, vilket på sikt kan vidga rekryteringsbasen samtidigt som det blir en kvalitetshöjning i verksamheten.

Åtgärder för högre måluppfyllelse

I förslag till verksamhetsplan för grundskolenämnden 2023 föreslår förvaltningen

följande strategier för ökad likvärdighet för att kompensera för elevers olika förutsättningar;

- Riktade stödjande åtgärder till skolor i socioekonomiskt utsatta områden
- Riktat värdegrundsarbete mot rasism och för ökad trygghet
- Kulturskolan ska erbjuda en likvärdig verksamhet som är tillgänglig för alla barn och unga och bidra till en meningsfull fritid

2.2.4 Verksamhetsnära mål

Utgångspunkter i planeringen inför 2022 var att hålla i de tre förstärkningsområden som funnits med från 2018 då grundskolenämnden bildades samt att fortsätta det förändringsarbete av förvaltningskultur och struktur som syftar till att tydliggöra styrning och ledning, och bidra till bättre förutsättningar för ökad kvalitet och likvärdighet. Genom att arbeta med förstärkningsområdena har förvaltningen strävat efter omhändertaga både de kommunala målen och de mål som följer utifrån skollag och läroplaner.

I kvalitetsrapporten som nämnden fastställde den 22 november 2022 sammanfattas ett antal rekommendationer om fortsatta åtgärder för högre måluppfyllelse utifrån det nationella uppdraget. Det handlar bland annat om från huvudmannens sida utveckla formerna för de riktade kompensatoriska insatserna för att stärka ökad likvärdighet i staden. Den pedagogiska segregationen är påtaglig och nämndens resursfördelningsmodell behöver kompletteras med andra riktade insatser som utgår från de enskilda skolornas specifika behov. Undervisningens kvalitet behöver också stärkas generellt genom ett starkare ämnesdidaktiskt fokus i framför allt matematik och svenska som andraspråk, liksom ett fortsatt arbete för en skola på vetenskaplig grund. Kommunfullmäktiges mål, uppdrag och inriktningar i kombination med kvalitetsrapportens rekommendationer är grunden i den verksamhetsplan som förvaltningen föreslår nämnden att fastställa för 2023.

2.2.4.1 Ökad kvalitet i undervisning för att öka elevers kunskapsresultat

Måluppfyllelse

■ Viss

Det första förstärkningsområdet handlar om att stärka förutsättningarna för undervisning och mötet mellan lärare och elev. Bedömningen är gjord utifrån indikatorerna nedan och den uppföljning som återfinns i årets kvalitetsrapport.

Analys av resultat

Vårens kunskapsresultat har förbättrats lite i tidiga åldrar och ligger relativt stabilt i senare åldrar. Pojkars resultat fortsätter öka i förhållande till flickornas, det vill säga, skillnaderna mellan flickor och pojkars betygsresultat minskar. Sammantaget är det fortsatt stora skillnader i kunskapsresultaten inom staden och mönstret sedan tidigare år kvarstår – skolor där eleverna har socioekonomiskt sämre förutsättningar uppnår i regel lägre kunskapsresultat. Elevers upplevelser av undervisningens kvalitet kan sammanfattas i enkätsvaren för frågeområdena studiero, veta vad som krävs och stimulans. För årskurs två är svaren blandade, men med genomgående mer positiva upplevelser än tidigare år för flickor i högindexskolor. För de äldre åldrarna upplever fortfarande pojkar en bättre undervisningskvalitet än flickor, och elever från socioekonomiskt gynnsamma förhållanden tenderar att vara mer nöjda än andra. Fördjupad analys av elevernas

resultat återfinns i kvalitetsrapporten.

Sedan tre år tillbaka finns kvantitativa indikatorer för uppföljning av grundsärskoleelevernas måluppfyllelse. Viktigt att påtala är att den kvantitativa uppföljningen av grundsärskoleelevernas kunskaper är förenad med en rad osäkerhetsfaktorer, exempelvis att elevunderlaget i respektive årskurs är begränsat, att statistiken endast finns tillgänglig sedan tre år bakåt i tiden och att betyg endast sätts när eleven eller elevens vårdnadshavare begär det. I årskurs tre bedöms cirka 70 procent av eleverna ha uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen, vilket är en minskning sedan föregående år. Även i årskurs sex har cirka 70 procent av eleverna uppnått kunskapskraven. I årskurs nio har 73 procent uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen och där är minskningen ringa i förhållande till föregående år. Inom de praktiskt-estetiska ämnena ses en positiv betygsutveckling från årskurs sex till årskurs nio i ämnena bild, hem och konsumentkunskap, slöjd och idrott och hälsa.

En avgörande faktor för undervisning av hög kvalitet är behöriga och kompetenta lärare. Andelen legitimerade lärare fortsätter att öka vilket ger bättre förutsättningar för god kvalitet. Detta gäller för samtliga lärarkategorier och inom respektive redovisad grupp. Såväl andelen som antalet legitimerade lärare i grundskola, grundsärskola och fritidshem har ökat jämfört med samma tid föregående år. Kompetensförsörjningen inom grundsärskolan är alltjämt en stor utmaning och en viktig faktor för ökad kvalitet och högre måluppfyllelse. Behovet av speciallärare är stort liksom elevassistenter med rätt kompetens för att möta elevernas behov.

Andelen tillsvidareanställda legitimerade lärare har ökat något vilket troligen beror på den uppföljning av olegitimerade tillsvidareanställda lärare som förvaltningen genomförde under året. Handlingsplaner upprättades för dem som har förutsättningar att nå legitimation inom två år.

För att möta skollagens förstärkta krav på introduktionsår för en nyexaminerad lärare sjuöskades under 2022 ett förvaltningsgemensamt mentors- och adeptprogram i hela förvaltningen. Syftet med det gemensamma introduktionsprogrammet är att bidra till en likvärdig introduktion i yrket samt att tillvarata erfarna lärares kompetens i rollen som mentor vilket också bör leda till en ökad kontinuitet på skolorna.

Förvaltningen arbetar med att skapa förutsättningar för en god undervisning. Det handlar bland annat om stöd till skolledare och lärare för att utveckla skolornas kompetens när det gäller arbetet med läsa-skriva-räkna-garantin. Därtill har det handlat om hur förvaltningen skapat förutsättningar för kollegialt lärande, erfarenhetsbyten samt implementeringsinsatser avseende nya kursplaner, riktlinjer för tillgängliga lärmiljöer och rutiner kopplat till närvaroarbetet.

Åtgärder för högre måluppfyllelse

De strategier för ökad kvalitet i undervisningen som förvaltningen föreslår i förslag till verksamhetsplan 2023 är:

- Satsningar för didaktisk utveckling utifrån skolors resultat och vetenskaplig grund
- Öka andelen behöriga lärare

Mått/Indikator	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2022
Andel elever som visar kunskande inom nio observations-punkter från kartläggningmaterial förskoleklass		52,8%	54,3%	
Andel elever som uppnått kunskapskrav läsförmåga årskurs 1.	87,2%	85%	86,8%	
Andel elever som uppnår kunskapskrav i åk 3 för Svenska/2, So, No, Matematik.	80,5%	78,8%	80%	
Andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen åk 6, samtliga elever	66,7%	67,9%	68,1%	
Andel elever behöriga till gymnasiets yrkesprogram åk 9	78,2%	78,4%	78,4%	
Andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen åk 9	68,8%	67,8%	67,9%	
Genomsnittligt meritvärde åk 9, samtliga elever	219,8	220,2	220,5	
Andel elever i årskurs 9 som anger positiva svar i elevenkät på frågan: Jag känner mig nöjd med min skola som helhet.	72%	72%	67,9%	
Andel elever i åk 9 som anger positiva svar i elevenkäten på frågan: Jag har studiero på lektionerna*			81,8%	
Andel elever i åk 9 som anger positiva svar i elevenkäten på frågan: Jag känner mig trygg i skolan.	83%	84%	81%	
Andel legitimerade lärare i grundskola och grundsärskola**	81,5%	86,6%	88,1%	
Andel legitimerade lärare i fritidshem med behörighet för fritidshem **	46%	52,6%	57,7%	
Andel legitimerade lärare i förskoleklass/förskollärare, med behörighet för förskoleklass**	83%	90,1%	91,3%	

*Frågan är delvis omformulerad för 2022 varför jämförelse med föregående år ej är möjlig.

2.2.4.2 Tydligare ansvar styrning och ledning för att öka elevers kunskapsresultat

Förstärkningsområdet syftar till att skapa organisation, struktur och kultur som stödjer och skapar förutsättningar för arbetet med att öka elevernas lärande och måluppfyllelse. Det handlar om att alla nivåer i styrkedjan ska ha fokus på skolans huvuduppdrag, tydliga uppdrag, roller och ansvar samt förutsättningar för en långsiktigt hållbar organisation.

Analys av resultat

Den nya skolenhetsorganisationen genomfördes med start läsåret 2021/2022. Inför denna omorganisation har organisation, roller och funktioner kartlagts och är idag organiserade utifrån liknande principer och strukturer där så har varit möjligt. Det är ännu för tidigt att utvärdera effekterna av omorganisationen som dessutom implementerades mitt under pågående pandemi. En uppföljning av nuläget efter omorganisationen kommer att presenteras under våren 2023.

Sedan nämndens och förvaltningens bildande har roller, ansvar och uppdrag förtydligats jämfört med den situation som rådde dessförinnan. Därtill har en mängd gemensamma riktlinjer och hanteringsordning för olika sakområden förtydligats vilket också bidrar till tydligare ansvarsfördelning. En gemensam grundskoleförvaltning har bättre förutsättningar att arbeta med likvärdighet och rättssäkerhet än tidigare och här har stora steg tagits under förvaltningens resa. Skolplacering, resursfördelning, systematiskt arbetsmiljöarbete, gemensamma myndighetsprocesser är några exempel på avgörande processer som inte varit möjliga att utveckla på samma sätt i annan organisering. Med dessa processer på plats finns det ökade möjligheter att framgent kunna fokusera än mer på kärnuppdraget.

Samtidigt kvarstår problematik med en fragmentiserad styrmiljö på både kommunal och statlig nivå. Förvaltningen har hanterat ett stort antal uppdrag från nämnden utanför den styrning som ges i budget och verksamhetsplan. Under året händer det saker i verksamheten som gör att förvaltningen behöver rikta stöd, utrednings- och utvecklingsresurser mot specifika skolor, områden eller processer. Ibland medför det att annat utvecklingsarbete får prioriteras ner och stå tillbaka. Uppdrag från grundskolenämnden genererar ytterligare uppgifter, ofta för samma resurser som redan arbetar med befintliga utvecklingsinsatser enligt ovan. Med tanke på det stora antal löpande uppdrag som löpande riktats till förvaltningen från nämnden de senaste åren och förväntan från nämnden att återkoppla på uppdragen inom 6 månader går det inte att utesluta att dessa uppdrag tar visst fokus från det utvecklingsarbete som prioriterats i budget och verksamhetsplan. Under 2022 har nämnden tillförts betydande medel i form av riktade statsbidrag och kompletteringsbudget. Då flera av dessa medel varit tidsbegränsade medför det en ryckighet som kan vara utmanande för verksamheten att förhålla sig till och få full utväxling av.

Åtgärder för högre måluppfyllelse

I förslag till verksamhetsplan 2023 föreslår förvaltningen följande strategier inom detta förstärkningsområde:

- Skapa förutsättningar för chefer att utvecklas och leda
- Förvaltningen och alla skolområden ska ha god ekonomisk hushållning och långsiktiga planeringsförutsättningar
- Struktur och kultur i det systematiska kvalitetsarbetet ska utvecklas och synliggöras

Därtill kommer de nyligen beslutade grundläggande principerna för organisering och dimensionering av grundsärskolan, gemensamma särskilda undervisningsgrupper och resursskolor samt styrning och ledning för en samlad elevhälsa för nämnden att leda till viktiga förändringar inom detta förstärkningsområde. Förslagen syftar till att göra det möjligt att organisera för inkludering och kvalitet i utbildningen.

Mått/Indikator	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2022
HME för medarbetare	79	77	78	
HME för chefer	81	81		
Kortvarig sjukfrånvaro	4,3%	3,6%	3,9%	
Långvarig sjukfrånvaro	4,8%	4,3%	4,1%	
Budgetavvikelse totalt för förvaltningen		2%	0,2%	
Budgetavvikelse för utbildningsområdena		3,4%	0,7%	
Andel elever som får skolplacering baserat på något av sina önskemål tillgodosedda i ordinarie placeringsprocess		95%	92%	
Andel elever som önskar skolbyte		4,5%	7%	
Tillförd teknisk kapacitet/per år		470	860	
Sammanvägt resultat i grundskolan, kommunala skolor, ranking	214	228	201	
Andel tillsvidareanställda lärare i grundskola och grundsärskola med lärarlegitimation	95,7%	96,2%	97,9%	100%

2.2.4.3 Ökad likvärdighet inom och mellan skolor för att kompensera för elevers olika förutsättningar

Måluppfyllelse

■ Viss

Likvärdiga möjligheter till utbildning styrs i hög grad av tillgång till kompetenta lärare och god undervisning, skolornas resurser men också en organisatorisk struktur som möjliggör samverkan och förebyggande arbete. Nämndens samlade bedömning och analys är här snarlik den som görs under målet Göteborg har en förskola och skola som skapar goda och jämlika uppväxtvillkor. Bedömningen är att det finns viss måluppfyllelse inom området.

Indikatorerna för målet om ökad likvärdighet analyseras främst utifrån skolans index, där skolor med lågt index motsvarar en skola där en stor andel av elever utgår från gynnsamma socioekonomiska faktorer och en skola med högt index har

stor andel elever med mindre gynnsamma socioekonomiska faktorer.

Analys av resultat

I Skolverkets tolkning av skollagen kan begreppet likvärdighet förstås utifrån tre grundläggande aspekter; lika tillgång, lika kvalitet, och kompensatoriska insatser. En av grundskolenämndens viktigaste verktyg är att resurser till grundskolorna i Göteborg fördelas på ett sätt som tar hänsyn till elevernas olika förutsättningar och behov, resursfördelningen innebär i sig en kompensatorisk insats. Strävan är att modellen ska kompensera för skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen och att styra resurserna dit behoven är som störst. Som en följd av resursfördelningen kan lärartätheten generellt vara något högre på de skolor som har höge socioekonomiskt index. I jämförelse med många andra kommuner har Göteborgs Stad ett relativt stort inslag av kompensatorisk resursfördelning.

I kvalitetsrapporten analyseras förutsättningar och resultat i förhållande till skolornas socioekonomiska index. Där nämns bland annat att elever i förskoleklass har ungefär samma språkliga förutsättningar läsåret 21/22 som de hade 20/21, med undantag för en försämring bland pojkar med de svåraste socioekonomiska förhållandena. Förvaltningen har en fortsatt stor andel elever med modersmålsundervisning. Antalet elever som byter skola under läsåret har minskat marginellt totalt sett, men ökat för elever med de svåraste socioekonomiska förhållandena. Av dessa är elever på lågstadiet som byter skola i högst utsträckning.

Aktiviteter har genomförts för att öka andel lärare med legitimation. Bland de tillsvidareanställda lärarna har andelen med legitimation ökat det senaste året. Fortfarande råder en pedagogisk segregation i stadens grundskolor med lägre andel behöriga lärare i skolor med störst utmaningar men det är glädjande att ökningen av andelen legitimerade lärare i grundskola och grundsärskola 2022 är störst i gruppen högindex-skolor som gått från 79,6 procent 2021 till 83,9 procent 2022. Det är generellt svårt att rekrytera specialpedagoger och speciallärare, vilket också ofta är en stor utmaning för högindex-skolorna. Det gäller också behöriga lärare i svenska som andraspråk.

När det gäller elevernas kunskapsresultat våren 2022 fortsätter pojkars resultat att öka i förhållande till flickornas, det vill säga, skillnaderna mellan flickor och pojkars betygsresultat minskar. Sammantaget är det fortsatt stora skillnader i kunskapsresultaten inom staden och mönstret sedan tidigare år kvarstår – skolor där eleverna har socioekonomiskt sämre förutsättningar uppnår i regel lägre kunskapsresultat. Men det finns positiva aspekter att uppmärksamma. När det gäller andelen elever som når kunskapskraven i årskurs tre ligger de skolor som har högt socioekonomiskt index i genomsnitt alltså lägre. Men sedan förra året kan det konstateras att andelen av eleverna som når kunskapskraven på dessa skolor ökar i högre takt i relation till övriga skolor.

Arbetet med nämndens plan för meningsfull fritid fortgår. En fritid som innebär mer tid med det svenska språket, rörelse och kreativitet innebär för de flesta elever också bättre förutsättningar för lärande i skolan. *Lights on* och *Skolan som arena* innebär att skolan utgör en mötesplats där det erbjuds aktiviteter före och efter lektionstid för barn och boende i området. Sammantaget finns arbetssättet nu etablerat på arton skolor i staden.

Åtgärder för högre måluppfyllelse

I förslag till verksamhetsplan för grundskolenämnden 2023 föreslår förvaltningen

följande strategier för ökad likvärdighet för att kompensera för elevers olika förutsättningar;

- Riktade stödjande åtgärder till skolor i socioekonomiskt utsatta områden
- Riktat värdegrundsarbete mot rasism och för ökad trygghet
- Kulturskolan ska erbjuda en likvärdig verksamhet som är tillgänglig för alla barn och unga och bidra till en meningsfull fritid

Mått/Indikator	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2022
Andel legitimerade lärare i grundskola och grundsärskolor gällande lågindexskolor	83,7%	89,5%	90,5%	
Andel legitimerade lärare i grundskola och grundsärskolor gällande mellanindexskolor	82,3%	86,2%	86,5%	
Andel legitimerade lärare i grundskola och grundsärskolor gällande högindexskolor	73,8%	79,6%	83,9%	
Andel legitimerade och behöriga förskollärare/lärare i förskoleklass per lågindexområde	85%	89,5%	89%	
Andel legitimerade och behöriga förskollärare/lärare i förskoleklass per mellanindexskolor	81%	90,4%	91,5%	
Andel behöriga förskollärare/lärare i förskoleklass gällande högindexskolor	77%	82,4%	84,6%	
Andel legitimerade och behöriga lärare i fritidshem lågindexskolor	47%	55,8%	62,2%	
Andel legitimerade och behöriga lärare i fritidshem mellanindexskolor	45%	48,2%	61%	
Andel legitimerade och behöriga lärare i fritidshem högindexskolor*	34%	29,6%	46,4%	
Elevstabilitet per lågindexskolor	98,1%	98%	98,2%	
Elevstabilitet per mellanindexskolor	94,4%	93,6%	94,3%	
Elevstabilitet per högindexskolor	91,5%	91,2%	91,1%	

Mått/Indikator	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2022
Andel inköpta ekologiska livsmedel		42%	46,5%	50%
Matsvinn per portion (gram)			43,7	30

3 Övrig uppföljning till kommunledningen

3.1 Utveckling inom personalområdet

3.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv

	2020	2021	2022
Total sjukfrånvaro (%)	9,1	8,1	8,1
Förvaltningsextern personalomsättning (%)	8,4	9,8	10,4

Sjukfrånvaron redovisas ack tom november. För ökad jämförbarhet har personalomsättning 2021 justerats ned utifrån att antalet avgångar under 2021 inte relaterats till överförd personal inom måltid, lokalvård och vaktmästeri (ca 1 100 TV-anst).

Den totala sjukfrånvaron är oförändrad jämfört med 2021 men är fortsatt högre än 2019. Det är korttidsfrånvaron som är högre jämfört med 2019, långtidsfrånvaron (14 dagar eller mer) är 4,1 procent, vilket är det lägsta utfallet sedan 2018. Då synen på sjukfrånvaro idag jämfört med innan pandemin troligen påverkar i vilken utsträckning personal stannar hemma vid symptom är det troligt att korttidsfrånvaron kommer vara högre framöver. Försäkringskassan har till exempel sett att föräldrars uttag av ersättning för vård av barn inte minskat efter pandemin. Sjukfrånvaron analyseras också under avsnitt 2.2.1.3.2.

Personalomsättningen i förvaltningen har fortsatt att öka på övergripande nivå. Till stor del förklaras ökningen av ökad rörlighet på arbetsmarknaden. På yrkesgruppsnivå är den relativa ökningen störst för handläggare och biträdande rektorer. Det är troligt att personalomsättningen för dessa grupper har påverkats av en god arbetsmarknad för kvalificerad kompetens samtidigt som det krishanterings- och förändringsarbete som bedrivits under de senaste åren inneburit att nya ansvarsfördelningar, roller och relationer har implementerats under hög arbetsbelastning. Det kan i övrigt noteras att den mycket höga omsättningen bland administratörer och psykologer sjunkit kraftigt.

3.1.2 Analys av situationen inom HR-området

Situationen inom HR-området har under år 2022 påverkats av att förvaltningen har fått hantera ett antal kritiska händelser som ställt krav på operativ samordning och krishantering. Det har bland annat gällt hög Covid-relaterad korttidsfrånvaro som riskerade att stänga ett flertal skolor, dödsolyckan vid Sjumilaskolan, planering av akut mottagande av ett stort antal nyanlända elever till följd av kriget i Ukraina och Skolinspektionens beslut att stänga Römossekolan. Som följd har förvaltningens beredskap och förmåga att hantera oförutsedda händelser förbättrats. Till exempel har riktlinjer för säkerhetsarbete och krishantering setts över och det operativa stödet vid extraordinära händelser i kärnverksamheten stärkts.

Under 2022 har arbetet fortsatt med att stödja utvecklingen av skolornas ledningsstruktur. Målet med arbetet har varit att stärka förutsättningarna för skolenheternas styrning och ledning och stödja utvecklingen av skolområdenas verksamhetsnära ledningsteam. Som motor för förändringsarbetet har ledningsgruppsutveckling erbjudits alla ledningsteam.

Ovanstående krishanterings- och förändringsarbete, tillsammans med implementering av nya läroplaner, har inneburit en tydlig belastning på rektorers och biträdande rektorers arbetsmiljö. Och dessutom inneburit en påfrestning på förvaltningens långsiktiga kompetensförsörjningsarbete. Det har till exempel varit svårt för skolledning och personal att prioritera handledning av VFU-studenter och att delta i kompensationsinsatser för lärare och elevassistenter.

Antalet anställda har ökat under de senaste två åren. Ökningarna avser främst lärare och elevassistenter. Huvudsakligen beror ökningen på beviljade pandemirelaterade extramedel. I och med att dessa nu fasas ut innebär budget 2023 att personalvolymerna behöver reduceras med cirka 400 årsarbetare. Till stor del beräknas detta kunna ske inom ramen för förvaltningens tidsbegränsade anställningar.

Inom grunduppdraget kan det konstateras att antalet beslut om mottagande inom grundsärskolan fortsätter att öka. Utifrån redan befintliga utmaningar att kompetensförsörja verksamheten innebär trenden att grundsärskolans kompetensförsörjning behöver prioriteras ytterligare.

Sammantaget bedömer förvaltningen att det finns ett starkt behov av att fortsatt prioritera:

- Det långsiktiga kompetensförsörjningsarbetet. Särskilt gäller detta införande av kompletterande roller i skolan
- Utveckling av övningsskolor med syfte att förbättra lärarstudenternas VFU och bidra till skolutveckling
- Stärkt samordning av det avdelningsövergripande stödet till skolornas organisering för att stärka verksamheternas resultat, kompetensutveckling och kontinuitet
- Det partsgemensamma arbetet med Sveriges Lärare och Sveriges Skolledare för att tillsammans driva utveckling av förvaltningens systematiska arbetsmiljö- och kompetensförsörjningsarbete. Bland annat avser detta tydliggörande av ansvar och roller i skolans ledningsteam.
- Riktad kompetensutveckling för att stödja grundsärskolans kompetensförsörjning.

Avvikelser:

Allvarlig olycka vid Sjumilaskolan

Utifrån händelsen på Sjumilaskolan har förvaltningen gjort flera åtgärder för att stärka, tydliggöra och följa upp arbetsmiljöarbetet samt arbetet med krishantering. I checklistan för skolornas fysiska arbetsmiljöronnd ställs nu en fråga om: *"Finns andra risker i utomhusmiljön och rutiner för att hantera dessa?"*. Checklistan ska även bifogas skolområdets handlingsplan i arbetsmiljöarbetet och kan då följas upp på områdes- och förvaltningsnivå. Förvaltningen håller även på att revidera den lokala krisledningsplanen samt rutiner och stöddokument kopplade till denna för att tydliggöra och förstärka samordningen kring en krissituation.

Hög (korttids)sjukfrånvaro i vissa arbetsgrupper

Korttidsfrånvaron ligger på 3,8 procent, vilket är högre än innan pandemin 2019 då den låg på 2,7 procent. Ökningen beror troligen på förändrade sjukskrivningsbeteenden efter pandemin. Försäkringskassan har exempelvis sett att vård av barn (VAB) inte minskat efter pandemin.

Korttidssjukfrånvaron för elevassistenter är 6,5 procent. De är därmed den yrkesgrupp som har högst korttidsfrånvaro i både grundskoleförvaltningen och i Göteborg stad. Förvaltningen kommer därför genomföra ett pilotprojekt under 2023. Piloten har till syfte att stärka arbetsplatsernas hälso- och arbetsmiljöarbete, de organisatoriska förutsättningarna och medarbetarnas upplevda hälsa. Denna satsning kommer knyta an till det redan pågående arbetet i förvaltningen kring att stärka elevassistenters roll.

Hot, våld, otillåten påverkan

För att stödja förvaltningens chefer har förvaltningen tagit fram en gemensam Teamsyta för att underlätta och samla allt säkerhetsarbete på en plats. Här kan förvaltningens chefer ställa frågor och få stöd i sitt säkerhetsarbete. Förvaltningen håller även på att se över alla stöddokument kring hot, våld, kris och otillåten påverkan med syfte att förenkla för chefer och medarbetare. En webbutbildning kring hot, våld och otillåten påverkan har upphandlats till samtliga medarbetare i grundskoleförvaltningen inklusive timvikarier anställda på bemanningsenheten. Webbutbildningen är riktad till medarbetare i skolmiljö.

Lönepolitisk målbild

Efter löneöversyn 2022 kan det konstateras att av de mest förekommande befattningarna ligger fyra befattningar under målbilden för lönenivåer i Göteborgs stad 2022. Dessa är elevassistent skola och särskola, måltidsbiträde, enhetschef måltid, lokalvård, vaktmästeri och enhetschef kulturskola. Övriga befattningar ligger i paritet med eller över målbilden för Göteborgs stad 2022.

3.1.3 Långsiktig kompetensförsörjning

Forskning pekar på tre möjliga vägar för en säkrad kompetensförsörjning, breddad rekrytering och innovativa arbetssätt ett förlängt arbetsliv. Nedan ges exempel på åtgärder:

Breddad rekrytering

- Event med lärarstudenter och rekryterande chefer.
- Samarbete med Teach for Sweden på skolor med låg behörighet i socioekonomiskt utsatta områden.
- Lovjobb för ungdomar.
- Bemanningsenheten kan ta del elevassistentutbildningen.
- Utbildning i yrkessvenska för måltidspersonal.

Innovativa arbetssätt

- Ett förvaltningsgemensamt mentors- och adeptprogram för nyexaminerade lärare för en likvärdig introduktion i yrket samt för att tillvarata erfarna lärares kompetens.
- Ett arbete med att definiera kompletterande roller med tillhörande kompetenskrav inom fritidshem och grundsärskola pågår.

- Elevassistentutbildningen kommer att bli helt webbaserad.
- Samtliga ledningsteam har fått tillgång till ett digitalt stöd för att stärka samarbete och ledningsförmåga i teamen. Insatsen består av ett antal ”hållplatser” med olika teman.

Förlängt arbetsliv

- Erfarna fritidsledare och lärare i grundsärskolan har möjlighet att med full lön läsa till lärare i fritidshem respektive speciallärare med inriktning utvecklingsstörning.
- Dialog har inletts med lärosäten och Omställningsfonden för att underlätta för medarbetare att studera omställningsstudiestödet på utbildningar som leder till arbete inom utbildningssektorn.
- Lärare som närmar sig pensionen får fråga i medarbetarsamtalet om arbetet kan organiseras så att hen ska kunna förlänga sitt arbetsliv.

Grundskoleförvaltningen behöver fortsatt göra stora insatser på individ-, verksamhets- och förvaltningsnivå för att möta kompetensutmaningarna. Men förvaltningens största kompetensåtagande är att ge eleverna i stadens grundskolor en utbildning av hög kvalitet som gör eleverna förberedda för ett långt och varierat yrkesliv och stärker stadens kompetensförsörjning oavsett vilken bransch de väljer att arbeta i.

3.2 Ekonomisk uppföljning

3.2.1 Analys av årets utfall

Resultatredovisning i sammandrag

	Bokslut 2022	Budget 2022	Avvikelse	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Intäkter	1 066 569	948 801	217 767	1 019 554	980 484
Kostnader	-10 085 744	-9 966 291	-219 453	-9 745 442	-8 927 574
Kommunbidrag	9 132 678	9 017 490	115 188	8 908 714	8 200 700
Resultat	113 502	0	113 502	182 826	253 610
Eget kapital	80 000			80 000	80 000

Grundskolenämndens resultat för verksamhetsåret 2022 är en positiv avvikelse på 113,5 mnkr, vilket motsvarar 1,3 procent av kommunbidraget. Förvaltningen bedömer att den positiva prognosavvikelsen är inom intervallet för vad som kan klassas som god ekonomisk hushållning.

Grundskoleförvaltningens utbildningsområden redovisar en positiv resultatavvikelse på 35 mnkr för år 2022. Resultatet förklaras till största del av statlig ersättning med anledning av covid-19, ökade intäkter för statsbidraget för lärares arbetsmiljö samt nyttjande av tidigare överskott på 40 mnkr. Utan dessa extra pengar hade utbildningsområdena haft ett negativt resultat. En stor del av dessa extra pengar har använts till att öka bemanningen på skolorna. I december var den faktiska bemanningen 437 fler heltidstjänster än budgeterat och personalkostnaden var 100 mnkr mer än budgeterat.

Grundskoleförvaltningen avdelningar samt förvaltningsövergripande budget redovisar en negativ avvikelse för 2022 på 22 mnkr. Den negativa avvikelsen beror dels på ökade kostnader för köpta platser, skolkort och skolskjuts samt ökade kostnader för livsmedel.

100 mnkr av den positiva avvikelsen på totalen kan förklaras av att förvaltningen nu, till skillnad från prognoser under året, inte gör en uppbokning för att möta risken för skadeståndskrav gällande nämndens hantering av bidrag till Föreningen Framstegsskolan. Förvaltningen ser dock fortfarande en risk för skadeståndskrav som framgår av advokatbrev i ärendet.

3.2.2 Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder

Kommuncentral post (Belopp i tkr)	Utfall	Budgeterat belopp	Avvikelse
Investeringsrelaterade driftskostnader	78 300		

Kommuncentralt reserverades 150 mnkr till utbildningsnämnderna för investeringsrelaterade driftskostnader under 2022. Grundskoleförvaltningens sammanlagda kostnader uppgick till 78,3 mnkr för 2022. Förvaltningen har fått kompensation för 46,2 mnkr för perioden januari till och med augusti 2022. För perioden september till och med december hemställer nämnden resterande belopp på 32,1 mnkr.

3.2.3 Uppföljning av erhållna statsbidrag

Specialdestinerat/riktat statsbidrag	Erhållen ersättning och/eller uppbokad fordran avseende 2022 (tkr)	Speckod (obligatoriskt)	Bidragsgivare (tex Skolverket)
Likvärdig skola 2021	274 886	9071	Skolverket
Lärarlönelyftet	58 266	9044	Skolverket
Karriärtjänster	50 849	9018	Skolverket
Arbetsmiljö och arbetsvillkor, lärare	48 794	9100	Skolverket
Läxhjälp	33 587	9021	Skolverket
Personalförstärkning elevhälsan och specialpedagogik*	16 982	9017	Skolverket
Läroassistenter	14 701	9017	Skolverket
Högskolestudier i specialpedagogik	11 272	9085	Skolverket
Förberedande dansutbildning	5 376	9060	Skolverket
Lovskola	2 643	9031	Skolverket
Papperslösa barn	1 687	9030	Skolverket
Fortbildning av förskollärare	965	9088	Skolverket

Läraryftet	523	9020	Skolverket
Högskolestudier sva & sfi	513	9088	Skolverket
Läslyftet i skolan	478	9033	Skolverket
Omsorg på kvällar, nätter, helger	412	9028	Skolverket
Samverkan för bästa skola	309	9066	Skolverket
Lärling	253	9067	Skolverket/Universitet
Praktiknära forskning	114	9110	Skolverket
Icke folkbokförda elever	17	9030	Skolverket
Specialpedagogik för lärande	433	-	Skolverket
Mjökstöd	2 232	9086	Jordbruksverket
Skapande Skola	8 704	9060	Kulturrådet
Utvecklingsbidrag till kulturskolor	6 243	9060	Kulturrådet
Litteraturstöd	500	9019	Kulturrådet
Asylsökande	19 627	9002	Migrationsverket
Initiala boenden	61	9034	Migrationsverket
Krisberedskap	84	9082	MSB
Att leda lärande	1 041	9P72	Omställningsfonden
Delmosmedel	1 335	9056	Socialstyrelsen
SIS-medel	10 533	9085	SPSM
VFU-ersättning	6 007	9087	Universitetet

*) Risk för återbetalning av delar av statsbidraget för personalförstärkning elevhälsan och specialpedagogik

Förvaltningen erhöll 579 mnkr i riktade statsbidrag under 2022, motsvarande belopp för 2021 var 540 mnkr, det statsbidrag som enskilt står för den största ökningen mellan åren är likvärdig skola som ökade med 16,6 mnkr. Både i antal och beloppsmässigt är det Skolverket som är den största bidragsgivaren, 90 procent av statsbidragsintäkterna kommer från Skolverket.

En redovisningsmässig skillnad mellan åren är att statsbidraget Skolmiljarden 2021 bedömdes som ett riktat statsbidrag (8,1 mnkr) medan det för år 2022 betalades ut som ett generellt statsbidrag (51,5 mnkr) och därmed inte redovisas i tabellen ovan. Båda åren har statsbidraget fördelats till både kommunala och fristående skolor.

Grundskoleförvaltningen har ett samordnande uppdrag kring statsbidrag i utbildningskedjan. Förvaltningarna har ett nära samarbete både gällande ansökningar och redovisningar men också genom nätverksmöten som hålls kvartalsvis.

3.2.4 Avsteg från stadens inköpsrutiner

Förvaltningen har genomfört tre inköp som inte följer stadens inköpsrutiner. Utifrån stadens leasingrutin ska varor över ett halvt prisbasbelopp leasas. För att göra kvalitetssäkrade och effektiva inköp görs inte inköpen per skola utan samlat för hela förvaltningen. Detta medför att inköpen överstiger stadens beloppsgrens. Nedan följer korta beskrivningar av de inköp som genomförts samt i vilket syfte.

Mobiltelefoner

Tjänstetelefoner bedöms vara ett viktigt redskap för personalens säkerhet och nåbarhet. Förvaltningen bedömer därav att inköp av mobiltelefoner till samtlig personal som idag ej har ett kopplat abonnemang är av stor vikt. Inköp av mobiltelefoner enligt ovan skulle innebära en engångskostnad på totalt cirka 30-40 mnkr.

Fysisk säkerhet

Under 2021 påbörjades en extra satsning på den fysiska säkerheten på stadens grundskolor. Under hösten 2022 har steg 2 i satsningen att påbörjas. Förväntad effekt av satsningen är en markant ökad likvärdighet och säkerhet på stadens skolor samt att den lokala tryggheten för verksamheten ökar. Satsningen på fysisk säkerhet kommer avsevärt underlätta samnyttjande av lokaler och skapa förutsättningar för att utöka denna typ av verksamhet. Satsningen beräknas under 2022 kosta cirka 37 mnkr varav majoriteten av kostnaden går till köp av varor, resten går till köp av tjänster i form av installation. Avsteget från leasingrutinen avser enbart kostnaden för varor.

Mikrofonpool

Förvaltningen har uppmärksammat ett behov av en mikrofonpool för barn med hörselnedsättning. Elever med hörselnedsättning är i behov av god hörbarhet och god ljudmiljö för att kunna tillgodogöra sig undervisning. För att hela klassrumssamtalet ska bli tillgängligt för eleven med hörselnedsättning behöver alla elever ha en elevmikrofon inom en armlängds avstånd. Satsningen på en mikrofonpool beräknas kosta cirka 7,5 mnkr och görs med en del av medlen från skolmiljaden och kompletteringsbudgeten som förvaltningen mottog under 2022.

3.3 Värdering av eget kapital

Det huvudsakliga syftet med nämndens eget kapital är att möjliggöra långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden kan besluta om att ta eget kapital i anspråk.

Nämnden bör sträva efter att ha ett eget kapital i nivå som motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar. Nämnden ska därför årligen aktivt värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligen motivera en rimlig nivå på eget kapital. Eget kapital som överstiger denna nivå ska återredovisas till kommunstyrelsen. I detta sammanhang ska nämnden beakta de riktnivåer som gäller för samtliga nämnder.

Den beslutade riktnivån för eget kapital för grundskoleförvaltningen är 60-80 mnkr. Årsbokslutet 2022 visar ett positivt resultat på 113,5 mnkr vilket innebär att hela överskottet ska återföras till staden eftersom förvaltningens egna kapital uppgår till 80 mnkr.

Grundskoleförvaltningens bedömning av eget kapital är att det bör uppgå till 187 mnkr. Det skulle utgöra cirka två procent av kommunbidraget, vilket stämmer överens med övriga procentuella riktnivåer för stadens förvaltningar och tumregler för god ekonomisk hushållning. Denna nivå är rimlig för att hantera framtida risker i form av:

- Volymförändringar
- Behovsförändringar

- Reinvesteringar och konjunkturförändringar
- Förändring av elever mellan kommunal och fristående regi, exempelvis på grund av nedläggning av fristående skolor
- Lokalkostnader

Förvaltningen ser stora risker inför 2023 varav de mest väsentliga är:

- Skadeståndskrav som följd av nämndens hantering av bidrag till Föreningen Framstegsskolan under 2021-2022.
- Budgeten medger löneöversyn motsvarande 3,2 procent. Om lönerna höjs mer så kan det innebära behov av anpassningar i verksamheten. Det finns i samhället i stort en osäkerhet kring fortsatt ökade priser. Sveriges Kommuner och Regioner gör regelbundet nya prognoser för prisindex för kommunal verksamhet. Om kommande prognoser visar på ytterligare höjt index innebär det ekonomiska konsekvenser.
- Om nämnden inte kompenseras fullt ut för investeringsrelaterade driftkostnader medför det ekonomiska konsekvenser.
- Ökade elkostnader kan innebära en risk motsvarande 20 mnkr.
- Det är fortfarande oklart vad förvaltningens kostnad för kommungemensamma tjänster blir 2023.
- Förvaltningens ledning- och styrningsbudget uppgår till 50 mnkr, varav 40 mnkr är avsedda för att hantera skolans uttag av upparbetat överskott. Resterande del kan användas för oförutsedda händelser eller nödvändiga insatser. Sett i ljuset av grundskoleförvaltningens storlek är denna budgetpost mycket begränsad.

Grundskoleförvaltningen bedömer att det egna kapitalet för 2023 ska fastställas till 187 mnkr enligt ovan.

3.4 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.4.1 Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll

Förvaltningen har sedan sitt grundande haft stort fokus på att utveckla väl fungerande system för styrning, uppföljning och kontroll.

Nämndens styrning och uppföljning har granskats av forskaren Lena Lindgren som på kommunstyrelsens uppdrag har utvärderat 2018 års omorganisering av förskola och grundskola. I mars redovisades resultatet för grundskolans del av utvärderingens steg fyra, huruvida den nya grundskoleorganisationens styråtgärder skapat förutsättningar som är gynnsamma för tydligare ansvar, styrning och ledning i den lokala styrkedjan.

I rapporten konstateras att det genom styrdokument är lätt att se hur roller och ansvar inom förvaltningen är fördelade. Med omorganiseringen av skolenheter, utbildningsområden och avdelningar 2020–2021 har roller och ansvar förtydligats ytterligare. Lindgren konstaterar att nämndens styrmiljö är mycket komplex med en risk för målträngsel och rekommenderar att man ser över mängden mål. Vad gäller återrapportering finns ett konstant och omfattande flöde av information mellan förvaltning och nämnd som följer upp och granskar vad som gjorts inom området. Även här rekommenderas nämnden att se över uppföljningen kopplat till

ev. mål- och uppdragsträngsel så att den information som ges också bidrar till nämndens arbete.

Grundskolenämnden delar bilden att styrningen överlag är tydlig och ändamålsenlig men det finns också behov av utveckling. En del i att utveckla styrning och organisation har varit den utredning av skolenhetsorganisation steg 2 som presenterades för nämnden i slutet på 2022 och ledde till fastslagande av principer för kommande organisationsförändring. Nämnden och förvaltningen har en löpande dialog kring risken för målträngsel och överdrivet omfattande uppföljning. Ett resultat av det är förslaget till verksamhetsplan för 2023 som är mer fokuserad och med tydligare prioriteringar jämfört med tidigare år. Förvaltningen har också påbörjat ett arbete för att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivån utifrån skollag och på ett verkningsfullt sätt koppla an detta till den kommunala planering- och uppföljningsprocessen. Detta arbete kommer pågå under 2023.

I enlighet med grundskolenämndens arbetsordning har nämnden genomfört en egen utvärdering som bland annat visar att de beslutsunderlag som nämnden får bedöms hålla hög kvalitet och att planeringsdagarna bidrar till adekvat information och dialog. Efter en särskild utvärdering valde nämnden att avskaffa sitt individutskott och förändra delegeringen för individ- och tillsynsfrågor för att få en tydligare och mer effektiv hantering.

3.4.2 Brukar-/kundorienterad kvalitetsledning

Grundskoleförvaltningen har ett antal övergripande strukturer för omhändertagande av synpunkter och klagomål. Några av de viktigaste är nämndens klagomålshantering, synpunktshantering samt återkommande elevenkäter för elever i årskurs 2, 5 och 9.

Kvalitetsrapporten

Grundskoleförvaltningen sammanfattar för varje läsår det systematiska kvalitetsarbetet i en kvalitetsrapport. Den omfattar skol- och verksamhetsformerna grundskola, förskoleklass, fritidshem och grundsärskola. Rapporten bygger bland annat på analys av resultatet av Göteborgsregionens elevenkät och Skolinspektionens elevenkät för att belysa elevers uppfattningar om utbildningen. Underlag från förvaltningens klagomålshantering är också ett viktigt underlag.

Kvalitetsrapporten är en del i förvaltningens planerings- och uppföljningsprocess och ger en lägesbedömning som kan vara utgångspunkt för prioriteringar och fortsatt utvecklingsarbete. På skolnivå utgör enkätsvaren också ett viktigt underlag för skolans kvalitetsarbete.

Inkomna synpunkter och klagomål

Grundskoleförvaltningen tar emot synpunkter och klagomål på sin verksamhet från elever, vårdnadshavare och allmänhet. Förvaltningen har rutiner och organisering för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen samt vidta nödvändiga åtgärder. Under läsåret 21/22 inkom totalt 116 stycken klagomål till förvaltningens centrala klagomålshantering. Det är en minskning jämfört med tidigare år vilket kan bero på att Skolinspektionen inte längre överlämnar klagomål från vårdnadshavare. Under hösten 2022 syns en ökande tendens av antalet klagomål vilket kan bero på att gällande hanteringsordning börjar bli mer känd.

Utöver strukturen på övergripande nivå hanteras de flesta synpunkter i den dagliga

kontakten mellan medarbete samt elever och vårdnadshavare. Det finns tydliga skrivningar i skollag och läroplan som syftar till att skapa delaktighet så att elever ska kunna påverka former för sin utbildning. Personalen har därmed ett tydligt uppdrag att omhänderta och nyttja elevernas åsikter och övriga synpunkter som del i verksamhetsutveckling.

3.4.3 Anmälningar enligt Lex Maria och Lex Sarah

	Kvartal 3 2022	Kvartal 4 2022
Antal anmälningar enligt Lex Maria	0	0
Antal anmälningar enligt Lex Sarah	0	0

Grundskoleförvaltningen har inte gjort några anmälningar till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) under kvartal tre och fyra. Förvaltningen har rutiner för hur anmälningar enligt Lex Maria respektive Lex Sarah ska hanteras.

3.4.4 Uppföljning av regional överenskommelse om hjälpmedel i förskola, skola och daglig verksamhet

Förvaltningen har inte kunnat beräkna kostnadsförskjutningar på grund av bristfälliga data. Det går inte att utesluta att vissa kostnader förskjuts mellan andra aktörer och nämnder till följd av överenskommelsen. Sannolikt sker dock kostnadsförskjutningar åt båda håll och nettoeffekten bör därmed inte ge någon nämnbar negativ ekonomisk effekt.

Den nya ansvarsfördelningen har inte gjort någon nämnvärd skillnad för den enskilde eleven. Utifrån en mindre, övergripande undersökning verkar variationen mellan olika verksamheter vara stor när det gäller hur snart en enskild elev får tillgång till hjälpmedel. Inom vissa verksamheter upplevs att eleven får vänta på hjälpmedel, medan stödet och rutinerna inom andra verksamheter verkar fungera väl och eleven får relativt snabbt det stöd hen behöver. Orsaken till dessa variationer behöver grundskoleförvaltningen fördjupa sig i.

Den största utmaningen från skolornas sida är personalomsättningen inom grundsärskolorna, där många av hjälpmedlen behövs. Överföring av den information som ges av habiliteringspersonal missas allt för lätt när personalgrupperna på skolorna ständigt förändras.

Grundskoleförvaltningen behöver fortsatt arbeta för att goda och hållbara rutiner för överföring inom eller mellan skolor ska fungera bättre.

3.4.5 Kriskommunikation

Grundskoleförvaltningen har under året påbörjat arbetet med att implementera riktlinjen för kriskommunikation genom att uppdatera den lokala kriskommunikationsplanen samt tillhörande stödjande verktyg och dokument. Kriskommunikationsplanen har även använts vid ett antal händelser.

Implementeringen kommer att fortsätta under 2023. Förvaltningen har under året identifierat att kommunikationsarbete vid kriser och andra allvarliga händelser är avgörande vilket ställer höga krav på tillgänglig kommunikativ kompetens. Här har förvaltningen påbörjat planering och utbildning.

3.4.6 Krisledningsplaner och beredskapsplaner

Hur framskrider arbetet med beredskapsplanerna?

Arbetet med beredskapsplan har fortlöpt under året. Beredskapsplanen fastställdes av grundskolenämnden den 13 december, diarienummer N609-3790/22.

Har ni reviderat era krisledningsplaner under 2021-2022?

Förvaltningens centrala krisledningsplan är senast reviderad 2021-12-08. Under 2022 togs en ny version fram avseende lokal krisledning som syftar till att vara ett stöd ute verksamheten.

Central krisledningsplan samt tillhörande stödjande dokument planeras att ses över under första halvan av 2023.

4 Bokslut

4.1 Sammanfattande analys

Nedan analyseras resultatet per utvalda kontogrupper.

Bidrag

Högre bidragsintäkter än budget på grund av; ersättning för sjuklönekostnader med anledning av covid-19 som blev 45 mnkr under året, högre statsbidragsintäkter exempelvis för lärarnas arbetsmiljö på 49 mnkr. Förvaltningen har erhållit kompensation för investeringsrelaterade driftskostnader på 46,2 mnkr för perioden januari till och med augusti. För perioden september till och med december har 32,1 mnkr bokats upp i förväntad intäkt.

Högre bidragsintäkter än budget på grund av att försiktighetsprincipen används vid budgetering av statsbidrag. Denna princip används eftersom det finns en osäkerhet i hur stor del av det sökta statsbidraget som beviljas.

Personalkostnader

Ökade personalkostnader i förhållande till budget på grund av fler årsarbetare än budgeterat. Ökningen av årsarbetare, både visstidsanställda och tillsvidareanställda, beror till stor del på att skolorna erhållit ökade statsbidragsintäkter, kompensation för covid-19 samt att skolorna även fått 40 mnkr som är tidigare upparbetat överskott enligt förvaltningens ekonomiska styrprinciper. Skolorna har huvudsakligen använt dessa pengar till att öka bemanningen och har haft personalkostnader för 100 mnkr mer än budget.

Köp av huvudverksamhet

Högre kostnader jämfört med budget avseende köpta skolplatser på 111 mnkr vilket delvis beror på att Föreningen Framstegsskolan bedrev verksamhet hela året vilket inte var budgeterat.

Kostnaden för kommuninterna tjänster är lägre än budgeterat på grund av att Intraservice inte har fakturerat enligt tidigare prognos.

Övriga verksamhetskostnader

Högre kostnader än budgeterat på grund av extra inköp av läromedel.

Livsmedelskostnader har ökat på grund av inflationen. Transportkostnaderna har ökat på grund av att drivmedelspriset har ökat.

4.2 Resultaträkning

Resultaträkning

	Årets utfall	Budget	Föregående års utfall
Taxor och avgifter	150 898	137 725	138 793
Hyror och arrenden	9 348	1 280	6 877
Bidrag	733 680	684 080	713 938
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	159 197	113 554	145 785
Försäljningsintäkter	13 443	11 412	14 159
Övriga intäkter	2	750	3
Verksamhetens intäkter	1 166 568	948 801	1 019 554
Lön ersättningar och förmåner	-3 970 591	-3 880 035	-3 752 631
Sociala avgifter och pensionskostnader	-1 538 682	-1 531 699	-1 478 719
Personalkostnader	-5 509 273	-5 411 734	-5 231 350
Lämnade bidrag	-50	0	-1 010
Köp av huvudverksamhet	-1 877 859	-1 805 802	-1 834 894
Lokal- och markhyror	-1 137 311	-1 180 368	-1 206 695
Fastighetskostnader och fastighetsentreprenader	-207 528	-108 841	-155 682
Bränsle, energi och vatten	-72	0	-54
Kostnader för transportmedel	-5 382	-1 560	-4 339
Köp av entreprenad och tjänster	-591 686	-666 356	-422 469
Övriga verksamhetskostnader diverse	-756 356	-791 630	-888 731
Övriga verksamhetskostnader	-4 676 244	-4 554 557	-4 513 876
Verksamhetens kostnader	-10 185 517	-9 966 291	-9 745 259
Verksamhetens nettokostnader	9 018 949	-9 017 490	-8 725 704
Kommunbidrag	9 132 678	9 017 490	8 908 714
Verksamhetens resultat	113 729	0	183 009
Finansiellt netto	-227	0	-183
Resultat	113 502	0	182 826

5 Styrinformation till nämnden

5.1 Ekonomistyrning

Budget i balans

Grundskoleförvaltningen har under 2022 haft en budget i balans och helårsresultatet visar en positiv resultatavvikelse på 113,5 mnkr jämfört med budget. Det motsvarar en avvikelse på cirka 1,3 procent av det totala kommunbidraget. Förvaltningen bedömer att den positiva resultatavvikelsen är inom intervallet för vad som kan klassas som god ekonomisk hushållning då balansmålet är +/- 2 procent. I oktober prognostiserade grundskoleförvaltningen ett överskott på 50 mnkr på helåret. Differensen mellan prognosen och resultatet beror bland annat på intäkt på elkompensation som ej utföll 2022, högre övriga verksamhetskostnader inom skolområdena än vad förvaltningen prognostiserat. Inför bokslut 2022 gör förvaltningen bedömningen att inte boka upp 100 mnkr för att möta risken om eventuellt skadeståndskrav med anledning av nämndens hantering av bidrag till Föreningen Framstegsskolan vilket också påverkar resultatet vid årets slut.

Tre av fyra utbildningsområden har positiva resultatavvikelser på helåret. Dock finns variationer i det ekonomiska resultatet inom respektive utbildningsområde. Utbildningsområdenas resultat för 2022 visar att 41 av 79 skolområden har ett positivt resultat eller en budget i balans på totalt 70 mnkr. 38 av 79 skolområden har ett negativt resultat på totalt 38 mnkr. Den positiva avvikelsen inom utbildningsområdena beror på temporär ersättning för sjuklönekostnader med anledning av covid-19 motsvarande 39 mnkr, utbetalning av tidigare överskott på 40 mnkr, låga kostnader för inköp av läromedel på grund av läromedelsatsningar som gjorts under 2021 och 2022 samt en statsbidragssatsning för lärares arbetsmiljö i utsatta områden på 49 mnkr. Utbildningsområdena har med dessa engångseffekter haft goda förutsättningar under året och utan dem hade resultatet varit negativt. Skolområdena har främst använt de extra ersättningar till att öka bemanningen. I december var det inom utbildningsområdena 437 heltidstjänster fler än budget och kostnaden för personal var 100 mnkr mer än budget.

Helårsresultatet för skolområdena är positivt och vid sammanställning efter årets resultat har totalt 62 skolområden ett totalt överskott och 17 skolområden ett underskott. Både över- och underskotten hanteras i enlighet med förvaltningens ekonomistyrningsregler för god ekonomisk hushållning.

Grundskoleförvaltningen avdelningar samt förvaltningsövergripande budget redovisar en negativ avvikelse för 2022 på 22 mnkr. Den negativa avvikelsen beror på ökade kostnader för köpta platser, ökade kostnader för skolkort och skolskjuts samt även delvis på ökade kostnader för livsmedel.

Livsmedelspriserna har under året påverkats av inflationen i samhället. SPI är ett prisindex som speglar aktuella förändringar i storhushållens inköpspriser på livsmedel i Sverige. Utifrån SPI:s sammanfattning i oktober 2022 har priserna ökat med 23,1 procent sedan årsskiftet. Ett annat stöd för att följa prisutvecklingen är att följa förvaltningen inköp och upphandlings varukorg på utvalda varor i sortimentet

för ramavtal livsmedel grossist. Prisskillnaden på den upphandlade varukorgen är 5,8 procent högre i november 2022 jämfört med maj 2022. Jämfört med november 2022 och november 2021 har varukorgen 14,6 procent högre kostnad. Faktiskt kostnad för livsmedel i Grundskoleförvaltningen har ökat med 21 procent jämfört med 2021.

5.2 Systematiskt kvalitetsarbete

Under hösten 2022 har ett utvecklingsarbete kring huvudmannens systematiska kvalitetsarbete påbörjats. Bakgrunden är en analys gjord utifrån dagens befintliga kvalitetsarbete som visar att grundskoleförvaltningen har en bristfällig organisering av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå, utifrån läroplaner och skollag. För förvaltningen förväntas utvecklingsarbetet leda till ett förslag på organisering av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå, att fler funktioner än idag blir delaktiga i kvalitetsarbetet, samt att kvalitetsarbetet kring de kommunala styrmedlen får en tydligare koppling till det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå.

Utvecklingsarbetet bedrivs med en bred delaktighet bland berörda i förvaltningen. Ett resultat förväntas kunna presenteras under första kvartalet 2023.

5.2.1 Insatser i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete

Rektorsverkstäder

Att de förvaltningscentrala arbetsprocesserna följs upp och förbättras utgör grunden för att skolorna ska ges de förutsättningar som krävs för att kunna utveckla undervisningens kvalitet och resultat. Ett viktigt verktyg är grundskoleförvaltningens återkommande rektorsverkstäder, som har en direkt koppling till det systematiska kvalitetsarbetet. En dag i månaden träffas alla rektorer, biträdande rektorer och förvaltningsledningen i syfte att fokusera på lärandeuppdraget, systematiskt kvalitetsarbete och etablering av förstärkningsområdena. Sju rektorsverkstäder organiseras per läsår.

Årets rektorsverkstäder inleddes med fokus på elevers delaktighet, implementering av riktlinje för samverkan mellan hem och skola samt att styra skola utifrån nya styrdokument, Lgr22. Höstens rektorsverkstäder har haft ett gemensamt innehåll med utgångspunkt i riktlinjen för tillgänglig lärmiljö. Vid det första tillfället gavs ett forskarperspektiv på hälsofrämjande skolutveckling. Vid det andra tillfället med ett skolutvecklingsperspektiv, deltog även elevhälsans personal för att synliggöra vikten av att elevhälsa är hela skolans angelägenhet. Årets sista rektorsverkstad tog avstamp i den egna praktiken med dess möjligheter och utmaningar gällande tillgänglig lärmiljö och undervisning.

Tematiska dialoger

Under hösten har tematiska kvalitetsdialoger genomförts på utvalda lågstadieskolor med fokus på Läsa-Skriva-Räkna-garantin. Syften med dialogerna var:

- att tydliggöra och utveckla kvalitetsdialogernas ansvarsfunktion och dess inverkan på förvaltningens systematiska kvalitetsarbete
- ta fram kunskap om arbetet med Läsa, skriva, räkna-garantin på ett antal skolor
- utforma relevant stöd för det pedagogiska arbetet

- arbeta utifrån vetenskaplig grund, en empiriskt prövad kunskap om de underliggande avsikterna i garantin kan uppfyllas.

I början av 2023 kommer dialogerna sammanställas och analyseras och vara en grund för eventuella fortsatta insatser.

Kompetensutveckling som del av kvalitetsarbetet

I kvalitetsrapporten för läsåret 21/22 bedömer förvaltningen att kraftfulla åtgärder fortsatt behöver genomföras för att nå en ökad likvärdighet mellan skolor, en mer tillgänglig lärmiljö och ett fortsatt fokus på tidiga stödinsatser för elever som inte når fullgoda kunskapsresultat. En förutsättning för en mer tillgänglig lärmiljö är att tydliggöra roller och ansvar för samtliga professioner i arbetet och tillse att medarbetarna har eller får möjlighet att utveckla erforderlig kompetens för sitt ansvar i arbetet.

Centrala kompetensutvecklingsinsatser har tagits fram som ett resultat av vad som har framkommit i nulägesanalyser och kvalitetsrapporter. Några exempel på detta är att erfarna fritidsledare och lärare i grundsärskolan har med stöd av kompetensförsörjningsstödet möjlighet till behörighetsgivande studier som lärare i fritidshem respektive speciallärare med inriktning utvecklingsstörning. Förvaltningens elevassistentutbildning utvecklas och justeras utifrån aktuella behov och för att göra den mer flexibel och tillgänglig har utbildningen delats upp i moduler och målet är att göra den helt webbaserad under nästa år så att de olika utbildningsavsnitten är tillgängliga när det passar verksamheten och medarbetaren bäst. En förvaltningsgemensam utbildning om våld och hot har upphandlats.

Delar av kompletteringsbudgeten har och kommer att användas i olika kompetensutvecklingsinsatser som till exempel tillgängliga lärmiljöer i fritidshemmet, motiverande samtal, alternativ och kompletterande kommunikation.

Alla som arbetar i skolan oavsett yrke är viktiga för eleverna och en utbildning i yrkessvenska har startat för måltidspersonal. Ett annat exempel är elevhälsopersonal som utbildar vaktmästare, lokalvårdare och måltidspersonal i bemötande och förhållningssätt.

5.2.2 Kvalitetsberättelse utifrån LSS

Av grundskolenämndens reglemente framgår att nämnden ansvarar för att verkställa Nämnden för funktionsstöds gynnande beslut i ärende om korttidstillsyn enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Det innebär att flera fritidshem även bedriver korttidstillsyn för skolungdom över 12 år enligt LSS. Denna verksamhet styrs inte av skolförfattningarna utan av LSS och därtill hörande författningar och allmänna råd från Socialstyrelsen.

Grundskolenämndens kvalitetsberättelse utifrån LSS för 2022 finns bilagd denna rapport. Grundskolenämnden föreslås anteckna kvalitetsberättelse utifrån LSS och översända denna till nämnden för funktionsstöd.

5.2.3 Barnbokslut

Barnbokslut 2022

Alla nämnder i staden har fått i uppdrag att upprätta ett barnbokslut för 2022. Barnkonventionen är sedan 2020 lag i Sverige. Inför utformningen av ny skollag tog lagstiftarna hänsyn till barnkonventionen och lagen har därmed en hög

följsamhet till konventionen redan innan den blev lag. Barnkonventionen består av 54 artiklar som alla tillsammans utgör en helhet, med fyra grundprinciper som resterande artiklar ska läsas utifrån. Barnboks slutet 2022 tar avstamp i dessa fyra grundprinciper för att undersöka hur grundskoleförvaltningen har omhändertagit dessa under året som har gått.

I bokslutets sammanfattning lyfts tre områden som grundskoleförvaltningen behöver följa och utveckla vidare.

- Barnrättsperspektivet behöver på ett tydligare sätt genomsyra alla uppföljningar som görs inom ramen för grundskoleförvaltningens arbete.
- I skolornas kränkingsanmälningar behöver koppling tydligare göras till vilken diskrimineringsgrund kränkningen berör. Genom att koppla kränkningen till en diskrimineringsgrund underlättas skolornas möjligheter att genomföra effektiva åtgärder.
- Genomförandet av ny organisation gällande grundsärskola, ledning för en samlad elevhälsa samt utbildningsområdes- och stadengemensamma särskilda undervisningsgrupper och resursskola är, även utifrån ett barnrättsperspektiv, viktigt att följa framåt.

Barnboks slutet 2022 bifogas årsrapporten. Grundskolenämnden föreslås anteckna barnboks slutet för 2022.

5.2.4 Återrapport individutskottet

Grundskolenämnden har under 2022 haft ett individutskott för att inom en mindre krets kunna behandla vissa individärenden. Utskottet har under året hanterat redovisningar efter föreläggande från tillsynsmyndighet samt anmälan av upplevd kränkande behandling, olovlig frånvaro och beslut om avstängning av elev. Protokoll från utskottet har anmälts till nästkommande nämnd. Under året har en utvärdering gjorts av utskottets arbete som resulterade i ett beslut om att utskottet upphör från och med 2023.

Redovisning efter föreläggande

Individutskottet har haft delegation på att besluta om de redovisningar nämnden ska lämna till tillsynsmyndighet efter föreläggande i ärenden som rör enskilda elever. Under 2022 har utskottet beslutat om 17 redovisningar till Skolinspektionen. 13 av dessa rör rätten till utbildning och/eller särskilt stöd och handlar generellt om att eleven inte går i skolan eller har hög frånvaro. Här innebär föreläggandet generellt att nämnden ska fortsätta vidta åtgärder för att se till att eleven får sin rätt till utbildning tillgodosedd.

För ärenden som rör bristande stöd och särskilt stöd är det vanligt med föreläggande om att göra en utredning om särskilt stöd och att därefter fatta beslut om ett åtgärdsprogram. Själva åtgärdsprogrammet är också ofta föremål för förelägganden, till exempel på grund av att åtgärderna inte beskrivits på ett tillräckligt konkret sätt eller inte fått önskad effekt. Tre av ärendena rör kränkande behandling av elev. Dessa hanteras av Barn- och elevombudet som är en del av Skolinspektionen. Föreläggandena fokuserar vanligtvis på att nämnden ska ha rutiner för hantering av kränkande behandling som ska vara kända i verksamheten. Ett ärende rör brister i tillsynsansvaret vid Sjumilaskolan F-9. I detta ärende har förvaltningen även presenterat en särskild sammanställning till nämnden av de granskningar som gjorts utifrån olika lagstiftningar.

Anmälan av upplevd kränkande behandling

I skollagen anges att om personal i skola eller fritidshem får veta att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten ska denna anmäla detta till rektorn och rektorn ska i sin tur anmäla händelsen till huvudmannen. Individutskottet får inför varje sammanträde en sammanställning av inkomna anmälningar om upplevd kränkande behandling.

Vad gäller anmälan av upplevd kränkande behandling under 2022 så rör 96 % händelser där en annan elev har stått för den upplevda kränkningen. Av anmälningarna har 7 % koppling till någon av diskrimineringsgrunderna och av dessa rör 45 % etnisk tillhörighet.

Anmälan av avstängningar och omfattande frånvaro

Beslut att stänga av en elev från skolan tas av rektorn. När en elev blir avstängd ska rektorn också se till att huvudmannen för utbildningen samt socialnämnden får information. Varje avstängning har redovisats för grundskolenämndens individutskott. Under 2022 har 71 anmälningar om avstängning gjorts. Det kan jämföras med läsåret 2020/21 då 85 avstängningar rapporterades inom grundskoleförvaltningen. Den 1 augusti 2022 har en lagändring (SFS 2022:940) på området trätt i kraft. Den innebär vissa förändringar som till exempel syftar till att beslut om avstängning av en elev ska underlättas, och ett förtydligande anges om att en elev kan stängas av omedelbart när säkerheten för andra elever eller skolpersonalen bedöms hotad. Grundskoleförvaltningen genomförde under året en översyn av styrdokument för och användning av disciplinära åtgärder i skolan för att säkerställa att det är tydligt vad skolans personal har för verktyg och hur de ska användas.

Runt 505 anmälningar om omfattande frånvaro har gjorts och redovisats för utskottet. Under vårterminen 2022 genomfördes kvalitetsdialoger med skolledare och elevhälsans professioner kring skolnärvaro- och frånvaroarbeta. Förvaltningens arbete med närvaro beskrivs mer utförligt i kvalitetsrapporten.

Förvaltningens stödfunktioner utvecklar löpande stöd och kompetenshöjande insatser för att möta de utmaningar som skolorna har inom de områden som varit aktuella i individutskottets ärenden.

Förändringar efter utskottets upphörande

På nämndens sammanträde i december 2023 beslutades om en avveckling av individutskottet. Beslut om redovisningar av vidtagna åtgärder på individ- och skolnivå kommer tas av utbildningschef. Detta är delegationsbeslut som kommer redovisas till nämnden. Anmälan av upplevd kränkande behandling, avstängningar och olovlig frånvaro kommer redovisas till nämnden i befintliga uppföljningsrapporter. Frågorna följs upp och arbetas med kontinuerligt inom ramen för förvaltningens systematiska kvalitetsarbete.

5.3 Lokalförsörjning och kapacitet

Förvaltningen har i tidigare delårsrapporter under året aviserat avvikelser avseende ombyggnation av Påvelundsskolan samt byggnation av ny Åkeredsskola. Nedan följer aktuell status per projekt samt status för tillkommande avvikelse för Nya

gårdsstenskolan.

Ombyggnation av Påvelundsskolan

Påvelundsskolans om- och tillbyggnation beräknades vara klar innan sommaren 2024 för att kunna ta emot elever höstterminen 2024. Bedömningen är att tillbyggnationen kan vara färdigställd till höstterminen 2025 och delar av byggnaden som avser ombyggnation förväntas vara färdigställda januari 2026. Överklaganden har inkommit under hösten, vilket kan innebära att tidplanen förskjuts ytterligare. I januari 2023 kommer Lokalförvaltningen att återkomma med besked om tidplan behöver revideras.

Förseningen medför utmaningar för skolplaceringar och kapacitet inom det geografiska området där skolan är placerad. För att klara kapacitetsbehovet inom området krävs evakuering. Förvaltningen har tillsammans med lokalförvaltningen tagit fram förslag till lösning för evakuering.

Ny Åkeredsskola

Grundskoleförvaltningen och lokalförvaltningen arbetar tillsammans med att hitta evakueringslösningar för Åkeredsskolan. Inriktningsbeslut förväntas läggas fram till grundskolenämnden på sammanträdet i mars 2023.

Nya Gårdstensskolan

Nya Gårdstensskolan beräknades starta höstterminen 2025. I dagsläget förväntas skolan vara klar för verksamhetsstart höstterminen 2026. Ändring av beställning av antal grundsärskoleplatser bidrar bland annat till att tidplanen förskjuts.

Skolan är idag evakuerad till Angeredsvinkeln. Bedömningen är att förseningen inte får en negativa konsekvenser för kapaciteten inom det geografiska området avseende grundskoleplatser. Dock kvarstår utmaningar kopplat till grundsärskoleplatser. Förvaltningen arbetar på lösningar tillsammans med lokalförvaltningen.

Satsningar yttre miljöer

Grundskoleförvaltningen har i budget 2022 fått i uppdrag att genomföra riktade satsningar på 6 mnkr för att upprusta skolgårdar. Förvaltningen har tillsammans med lokalförvaltningen genomfört en behovskartläggning och därefter valt ut nedan skolgårdar.

- Hinnebäcksskolan, Hisingen
- Solbackeskolan, Nordost
- Kungsladugård grundsärskola, Centrum
- Kannebäcksskolan grundsärskola, Sydväst
- Tynneredsskolan, Sydväst
- Ängåsskolan, Sydväst

Upprustning av skolgårdarna har under hösten 2022 genomförts till en kostnad av 6 mnkr.

Permanent expansion av grundsärskola

Lokalnämnden har fått i uppdrag att i samverkan med grundskolenämnden skyndsamt utreda hur en permanent expansion av särskolan kan tidigareläggas.

För läsåret 22/23 har 99 grundsärskoleplatser tillskapats. Det är en mix av nya platser som har tillskapats kopplat till byggprojekt på Lokalförvaltningen (69 st)

plus att grundskoleförvaltningen har kunnat utöka antal platser (30 st) i befintliga lokaler.

För läsåret 23/24 är prognosen att cirka 85 grundsärskoleplatser kommer att tillskapas. Förvaltningarna arbetar aktivt med att öka upp platser enligt prognosticerat behov som idagsläget är cirka 100 platser.

5.4 Uppföljning av insyn av fristående skolor samt tillsyn av fristående fritidshem

Kort om insyn och tillsyn

Kommunens rätt till insyn i fristående skolor i kommunen regleras i skollagen och ska inte förväxlas med tillsyn av skolorna som Skolinspektionen ansvarar för. Inom ramen för insyn har kommunen ingen rätt att göra påpekanden för skolan eller kräva att den ska ändra något i verksamheten. Insynen ger grundskoleförvaltningen möjlighet att hålla sig informerad om fristående skolors planering och eventuella förändringar i verksamheten, till exempel ökning eller minskning av antalet skolplatser. Insynen i de fristående grund- och grundsärskolorna i Göteborg har under 2022 framför allt fokuserat på de enskilda huvudmännens förändrade kapacitet och planer på att öppna eller flytta verksamhet.

I Göteborg har det under 2022 funnits 33 enskilda skolhuvudmän med tillstånd för grund- och grundsärskola. Dessa skolhuvudmän har tillsammans 43 fristående grund- och grundsärskolor samt två internationella skolor.

Kapacitetsplanering

Under 2022 har det skett stora förändringar för flera enskilda skolhuvudmäns planering av sin kapacitet och nya skolor.

- Två huvudmän, Vindseglet AB och Jensen Education AB, har aktualiserat tillstånd som är mer än tio år gamla, ett av dem från 2008, och planerar att starta skolor i lokaler som de söker bygglov för.
- Två huvudmän, Internationella Engelska Skolan AB och Fridaskolorna AB, bygger nya lokaler och planerar att starta upp nya skolor under 2023 och 2024.
- Två huvudmän, Academedia AB och Utbildia AB, har expanderat sin befintliga verksamhet under 2022 genom tillgång till nya lokaler.
- Utöver dessa finns det fyra tillstånd för grundskola och två för internationell skola där huvudmännen under året sökt lokaler i Göteborg och haft för avsikt att starta skolor.

Sammantaget omfattar detta över två tusen elever som kan byta till en fristående skola med kort varsel. Via insynen har förvaltningen under 2022 haft kontinuerlig kontakt med de kända skolhuvudmännen för att den kommunala kapacitetsplaneringen ska vara så träffsäker som möjligt och göra att förvaltningen har en beredskap för dessa osäkerhetsfaktorer.

Föreningen Framstegsskolan och RM Education

Med start i april 2021 har förvaltningen haft en beredskap att med kort varsel ta emot eleverna från Föreningens Framstegsskolan i Göteborgs elever. Det har funnits en osäkerhet kring Föreningen Framstegsskolan i Göteborgs möjlighet och förmåga att fortsatt driva sina tre skolenheter. Göteborgs Stad har inte varit part i de juridiska processer som föreningen varit involverad i. I förberedelsearbetet att ta

emot eleverna från de tre skolenheterna har goda och täta kontakter med föreningen varit en viktig del.

Den 27 oktober beslutade Kammarrätten att Skolinspektionens beslut om att dra in tillståndet stod fast och den 12 december meddelade Högsta förvaltningsdomstolen att de inte skulle pröva frågan. Det innebär att förvaltningen aktiverade planerna att ta emot 254 elever till vårterminsstart 2023.

Den 2 december tog RM Education (RM) kontakt med förvaltningen och meddelade att de undersökte möjligheterna att starta en skola i Gårdsten i Römosseskolans lokaler. RM har sedan 2021 tillstånd för en skolenhet. Den 4 januari fick RM Education klartecken från Skolinspektionen att starta den nya skolan. Förvaltningen har haft täta kontakter med Skolinspektionen och ett nära samarbete med RM under december och januari, initialt för att kunna bedöma sannolikheten för att RM kunde starta skolan och sedan en aktiv skolpliktsbevakning för att se till att alla elever hade en skolplats. Vid vårterminsstart har cirka 90 procent av eleverna (238 i skrivande stund) på Römosseskolorna valt att fortsätta på RM:s nya skola.

De juridiska processerna under 2021 och 2022 har satt Göteborgs Stads hemkommunansvar för elever på fristående skolor i förvaltningens fokus. De kommunala skolorna behöver ha en beredskap att på kort sikt kunna både ta emot och lämna ifrån sig elever när skolor öppnar eller stänger. Flera kommunala skolor och förvaltningscentrala resurser har lagt ner ett omfattande arbete i att planera för att ta emot eleverna från Römosseskolorna. Från början hade skolorna över 600 elever. Majoriteten går nu på kommunala skolor, en liten del på andra fristående skolor och cirka 230 på Communityskolan Gårdsten (RM). Det finns anledning att se hur insynen i fristående skolor kan utvecklas för att underlätta planeringsarbetet i samband med att Skolinspektionen genomför en skarp ägar- och ledningsprövning av en enskild skolhuvudman i Göteborg.

Samarbete kring antagning

Förvaltningen har under 2022 fortsatt samarbetet med de 43 fristående skolorna kring antagningen av nya elever. Likt tidigare år har förvaltningen samlat in uppgifter om de fristående skolornas antagning i januari. Vårdnadshavare som får plats för sitt barn på en fristående skola har möjlighet att då tacka nej till erbjudande om en kommunal skolplats. Samarbetet har bidragit till att förbättra förutsättningarna för förvaltningens placeringsarbete. Samarbetet underlättar även arbetet med dubbelplaceringar där vårdnadshavare får erbjudande om plats från flera skolor.

Tillstånds- och tillsynsfunktion för fristående fritidshem

Kommuner har enligt skollagen ansvar för godkännande och tillsyn av fristående fritidshem och fristående öppen fritidsverksamhet. Förvaltningen har en rutin för ansökan, under 2022 har inga ansökningar om att starta nya enskilda fritidshem inkommit.

Det finns två fristående friliggande fritidshem i Göteborgs kommun, för båda dessa gäller att huvudmannen också driver förskola. Förvaltningen har påbörjat tillsynen vid ett av fritidshemmen och tillsynen kommer avslutas under början av 2023.

5.5 Rapportering av pågående uppdrag

Stadsrevisionens granskning av nämndens arbete för måluppfyllelse för elever med intellektuell funktionsnedsättning

Stadsrevisionen har granskat måluppfyllelsedata för elever med intellektuell funktionsnedsättning (Dnr:0221/22) och bedömer att bristerna inom grundskolan är både omfattande och allvariga. Enligt rapporten har grundskolenämnden inte säkerställt att grundskolan bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och att arbetet för ökad måluppfyllelse för elever måste utvecklas. Stadsrevisionen noterar att det pågår olika utvecklingsprojekt inom grundskolan och att nämnden har beslutat om principer för en ny skolenhetsorganisation där målet är att kvaliteten, likvärdigheten och rättssäkerheten ska öka. Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att:

- säkerställa att eleverna i grundskolan får den undervisning de har rätt till.
- säkerställa att eleverna i grundskolan som har behov av extra anpassningar och särskilt stöd får det
- säkerställa att grundskoleelevernas individuella utvecklingsplaner uppfyller kraven enligt skolförfattningarna.
- säkerställa att skolförfattningarnas bestämmelser angående betyg, betygskataloger och intyg följs i grundskolan.
- grundskolenämnden att säkerställa att alla elevers kunskapsresultat i grundskolan följs upp, både på huvudman- och enhetsnivå.

Senast den 28 april 2023 ska grundskolenämnden inkomma med sitt yttrande om vilka åtgärder som har eller kommer att vidtas för att möta rekommendationerna. Arbetet med att analysera rapporten och åtgärder pågår inom förvaltningen. De grundläggande principer för organisering och dimensionering av grundskolan som beslutades av nämnden under hösten 2022 syftar till förbättrade förutsättningar för ökad kvalitet och likvärdighet.

Utökning Skolfam

Skolfam är en skolsatsning för barn som bor i familjehem. Under 2022 utökade staden Skolfamverksamheten med fyra team för att kunna möta den kö som fanns. I staden finns nu 12 Skolfamteam där 12 specialpedagoger och 12 psykologer med anställning i grundskoleförvaltningen arbetar med uppdraget, tillsammans med socialförvaltningarna. I oktober 2022 nådde insatsen ca 220 barn/elever vilket är en ökning med 70 barn/elever sedan oktober 2021. I oktober 2022 fanns en kö om 69 barn/elever i staden. Eftersom Skolfamarbetet är tidskrävande i uppstartsfasen tar det ca 1 år innan nystartade team helt kan fylla sina platser med elever i behov av insats. Under 2023 förväntas samtliga barn som står i kö inkluderas i och ta del av Skolfams insatser. Utökning av Skolfam under 2022 har beslutats. Finansieringen är fördelad mellan flera förvaltningar. Samverkan mellan förvaltningarna är en förutsättning för att möjliggöra den beslutade utökningen.

Omprioritering av medel för sociala insatser i skolorna KF 2022-05-19§22 0069/22

Kommunfullmäktige beslutade i maj 2022 att omprioritera 40 mnkr till en kommuncentral pott för att förstärka sociala insatser i skolorna. Tanken var att

socialnämnderna och grundskolenämnden gemensamt skulle avropa medel för insatserna under 2022. Berörda förvaltningar kom överens om att enbart grundskolenämnden skulle avropa medelförinsatserna. Av de tillgängliga 40 mnkr avropades 24,1 mnkr varav 4 mnkr var avsedda till fristående huvudmän enligt ersättning på lika villkor. Vid uppföljning av helåret 2022 så har 17,5 mnkr använts inom grundskoleförvaltningen. Hur medlen fördelats framgår av bilagan *Kompletteringsbudget sociala insatser uppföljning*.

Tillfälliga medel är svåra att nyttja för kvalitativa förstärkningar inom verksamhetens grundorganisation. Grundskoleförvaltningen har därför i planeringen av satsningar i hög utsträckning valt att fördjupa och utveckla befintliga samarbeten, utifrån behov identifierade i samverkan mellan socialförvaltningarna och grundskoleförvaltningen. Nedan följer en beskrivning av några av de insatser som planeras/har genomförts.

- *Satsningar inom Skolan som arena*

Ett "Kulturpaket" utarbetas för att erbjudas inom *Skolan som arena*. Skolan som arena erbjuder meningsfulla fritidsaktiviteter för barnen efter skoltid, i anslutning till skoldagen. På aktuella skolor går färre barn i fritidshem och deltar i lägre utsträckning i fritidsaktiviteter via sina familjer. På många *Skola som arena*-skolor erbjuds idrott och rörelse vilket är positivt, men det finns behov av att bredda utbudet till att även omfatta aktiviteter som musik, dans och konst. Via satsningen på ett kulturpaket kommer fler barn i staden ges möjlighet att ta del av kostnadsfria kulturaktiviteter i anslutning till skoldagens slut.

Behovet av en breddad repertoar av aktiviteter inom *Skola som arena* innefattar även behov av insatser som syftar till att öka barns och ungas motivation och framtidstro via samarbete med arbetslivet. I samarbete med bland annat Business Region Göteborg (BRG), Västsvenska Handelskammaren, AB Framtiden och GöteborgsRegionen (GR) utarbetas ett "Framtidspaket" där representanter för närings- och arbetslivet ges möjlighet att erbjuda aktiviteter via *Skola som arena*. Det kan handla om exempelvis mentorskap, fadderföretag och dialog- och ämneskvällar som erbjuds barn och/eller vårdnadshavare.

- *Fler kulturaktiviteter under skoldagen*

Inom förvaltningen bedrivs ett arbete med kultursamordning, där elever under skoldagen kan ta del av olika aktiviteter som syftar till att ge kulturella upplevelser som vidgar vyer och ger nya perspektiv. Arbetet förstärks vilket kommer innebära att fler elever får möjlighet att ta del av aktiviteter.

- *Samarbete med Berättarministeriet*

Berättarministeriet verkar för att minska segregationens negativa konsekvenser på barns skolgång genom att stötta lärare och elever i områden med högt socioekonomiskt index i den dagliga undervisningen framför allt utifrån språkutveckling. Berättarministeriets program utgår från läroplanen och är utvecklade i dialog med lärare. Programmen erbjuds främst skolor i Nordost men även andra skolor med socioekonomiskt högt index kan ta del av insatsen om kapacitet finns. 30-40 lärare kan med sina klasser delta fysiskt i programmen under en termin, därutöver erbjuds stöd digitalt till fler.

- *Samarbete kring läxhjälp*

Stiftelsen Läxhjälpen erbjuder läxhjälp efterskoldagens slut till cirka 400 elever på 12 skolor i Göteborg. Läxhjälpsprogrammet riktar sig till högstadiel elever som

riskerar att inte nå gymnasiebehörighet, och utgör ett komplement till ordinarie skolarbete för elever och skolor som behöver extrastöd. Ett Göteborgsspecifikt resultat sammanställs inom kort. Stiftelsens arbete i andra städer har visat på goda resultat medavseende på att bidra till att elever som ingår i programmet når gymnasiebehörighet.

- *Samarbete kring våldsprevention och normer*

Förvaltningen fördjupar samarbetet med föreningen *MÅN* Göteborg genom ett partnerskap som syftar till att stärka elever och medarbetare kring att förebygga våld och andra destruktiva beteenden, motverka psykisk ohälsa och främja jämställdhet. Föreningen har arbetat med flera grundskolor sedan tidigare. Via partnerskapet får flerskolor möjlighet att stärka arbetet.

- *Samarbete för mötesplats i Biskopsgården*

Grundskoleförvaltningen ingår som en part i ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) som tecknats mellan grundskoleförvaltningen, socialförvaltningen Hisingen, kulturförvaltningen, Bo Bra i Biskopsgården och den ideella föreningen Meeting Plays. Meeting Plays är en communitybaserad konst- och kulturverksamhet som skapar konstprojekt och utvecklar platser för kultur i bostadsområden. Sedan 2017 utvecklats ett center med bas i Biskopsgården, ett område som har få platser för kultur och möten. Verksamheten når cirka 3000 deltagare per år.

- *Samarbete för att stärka kompetensen kring HBTQI-frågor*

Grundskoleförvaltningen samarbetar med *West Pride*, som är en förening som bland annat utbildar lärare och elever i skolor kring mångfald och HBTQI-frågor. Behov av kompetensstärkning identifieras utifrån den nya läroplanen, Lgr22, där skrivningar kring området förstärks, men även utifrån stadens rapport om unga HBTQI-personers villkor i skolan. *West Pride* har sedan tidigare arbetat med några grundskolor. Samverkan möjliggör att fler skolor kan ta del av insatser.

- *Fokus på kompletterande tjänster*

GöteborgsRegionen (GR) har under 2022 genomfört en kartläggning kring vilken typ av kompletterande kompetenser som finns i skolor i socioekonomiskt utsatta områden. Arbetet fördjupas framåt och får bland annat riktningen att identifiera framgångsfaktorer och risker sett till kompletterande kompetenser, ett arbete där GR inom ramen för det regionala *branschrådet Grundskola* sitter på viktiga erfarenheter. Arbetet blir en av grunderna i fortsatt arbete rörande skolsociala team.

5.5.1 Förändringsprojekt

Ny skolenhetsorganisation steg 2

Projekt ny skolenhetsorganisation steg 2 har omhändertagit det fortsatta arbetet med planering och genomförande av den nya skolenhetsorganisationen och däri de återstående delarna av skolenhetsutredningens grundläggande principer. Arbetet har handlat om att utreda, planera och föreslå grundläggande principer för en ändamålsenlig, rättssäker och effektiv organisering av:

- Grundsärskolan
- Utbildningsområdes- och stadengemensamma särskilda undervisningsgrupper och resursskola
- Styrning och ledning för en samlad elevhälsa

Projektet har haft som mål att skapa goda förutsättningar för elever med särskilt behov av stöd i undervisningen. Tillgången till platser i grundskolor och särskilda undervisningsgrupper är i dagsläget ojämnt i antal och ojämnt fördelade i utbildningsområdena och över Göteborgs Stad. Målsättningen är att alla elever ska ha samma rätt att få sitt stöd tillgodosett nära hemmet och det bör finnas lokaler som är anpassade och utgör en bra lärmiljö. Området styrning och ledning för en samlad elevhälsa har handlat om att skapa förutsättningar för att elevhälsan fortsatt ska utvecklas som en helhet där lärande och hälsa hör ihop. I dagsläget ansvarar olika delar för utveckling av elevhälsan. Rektorer tillsammans med elevhälsochefer och utbildningschefer ska få bättre förutsättningar att leda och utveckla en hälsofrämjande skola.

Arbetet har under 2022 varit fokuserat på utredning, perspektivinsamling och dialog såväl inom som utom förvaltningen och med förtroendevalda. Förslag till grundläggande principer för framtida organisatoriska förändringar levererades under hösten 2022, och beslut har fattats av grundskolenämnden. Under början av 2023 kommer projektets slutrapport som ska omhänderta planeringen för genomförandet av de grundläggande principerna. Slutrapporten kommer också att innehålla en uppföljning av skolenhetsorganisationen som genomfördes den 1 juli 2021.

Omorganisation Kulturskolan och Kultur i skolan

Under 2022 har Kulturskolan och Kultur i skolan gått igenom en större omorganisation i syfte att bygga hållbara strukturer som kan stärka styrning och ledning, samt stödja det systematiska kvalitetsarbetet och den verksamhetsutveckling som behöver ske framåt. I april 2022 beslutades utformningen av den nya organisationen för Kulturskolan och Kultur i Skolan.

Övergången till den nya organisationen och har i olika faser genomförts under hösten 2022. Kulturskolan och Kultur i skolan är nu organiserade utifrån de fyra olika stadsområdena. Det finns även en central kvalitets- och utvecklingsenhet som stöttar de fyra kulturskoleenheterna. Organisationen inom de olika enheterna är numera också likvärdig utifrån antal personal per enhetschef och tillgång till stödfunktioner.

Mer om detta arbete kan läsas i bilagd rapport, *Projekt Ny organisation 2023, Kulturskolan och Kultur i Skolan, Göteborgs Stad, Slutrapport*

Under 2023 kommer förändringsarbetet att fortsätta i strävan för en likvärdig verksamhet som är tillgänglig för alla barn och unga och bidrar till en meningsfull fritid.

Vid övergången från stadsdelarna till grundskoleförvaltningen beslutades att *Göteborgs Stads riktlinje för antagning till kulturskolans terminsvisa verksamhet* skulle gälla tills dess att det fanns en ny organisation på plats. Under hösten har därför revideringsarbetet kunnat genomföras. Riktlinjen har nu uppdaterats efter verksamhetens nya förutsättningar och mål. *Göteborgs Stads riktlinje för antagning till Kulturskolans långa kurser* bifogas årsrapporten.

Grundskolenämnden föreslås anta *Göteborgs Stads riktlinje för antagning till Kulturskolans långa kurser*.

Ny lärplattform - Vklass

Vid höstterminsstarten lämnade alla skolor i förvaltningen lärplattformen

Hjärntorget för att övergå till den nya lärplattformen Vklass.

I samband med överflyttning, under hösten och även framöver erbjuds all personal utbildning i hanteringen av lärplattformen i form av "e-learning". Hittills har huvuddelen av personalen genomfört utbildningen antingen enskilt eller i grupp. Även webbplatsen där e-learningen finns används flitigt. Under höstens första månaderna inkom flera tusen supportfrågor till supporten. Under november har detta flöde avstannat och enligt signaler från verksamheten beror detta på att skolorna startat upp och nu är igång med lärplattformen. Fortlöpande information har kontinuerligt skett via olika kanaler till exempelvis vårdnadshavare, skolpersonal och stödfunktioner.

Hanteringen av flera nya digitala system som ska fungera tillsammans ger fortsatta utmaningar. Även om den första implementeringen nu är genomförd krävs fortsatt arbete för att plattformen ska bli just en lärplattform och inte bara ett IT-system. Lärplattformen kommer fortsätta utvecklas med nya gränssnitt och funktioner utifrån de krav och behov som grundskoleförvaltningen fört fram. Systemet behöver framöver även anpassas utifrån nya riktlinjer från Skolverket och beslut om nya arbetssätt i förvaltningen.

Övertagande av verksamhetsspecifika tjänster

I augusti överfördes ansvaret verksamhetsspecifika IT-tjänster inom utbildningsområdet med tillhörande systemförvaltning från Intraservice till skolförvaltningarna. Förvaltningens digitaliseringsenheter har sedan augusti ansvaret för systemförvaltning och utveckling inom områdena lärplattform, skoladministration, elevhälsa och kulturskola.

När det gäller bemanning har enheterna inom samtliga nämnda områden tillgodosett bedömda initiala behov. En samverkansmodell för skolförvaltningarna gällande systemförvaltning och hantering av utvecklingsinitiativ är framtagen och under införande.

När det gäller ekonomiska frågor kopplat till övertagandet har Intraservice justerat sin fakturering från den 1 augusti 2022. Vilken påverkan det får för 2023 är inte helt klart eftersom staden inför nya riktlinjer för styrning av digitalisering där ekonomin är en del. I november 2022 avslutades projektet och övergick till förvaltning.

5.5.2 Uppdrag från grundskolenämnden

Tilläggsuppdrag i samband med beslut om budget 2022

I samband med budget 2022 gav nämnden grundskoleförvaltningen i tilläggsuppdrag att redogöra särskilt för ett antal frågor (2021-12-07 §312). Några av frågorna har besvarats i tidigare rapportering. Här följer redovisning på de resterande frågorna.

1. Hur nämnden säkerställer att arbete för att främja och förebygga demokrati och motverka odemokratiska uttryck bedrivs på alla skolor

Redogjordes för i delårsrapport augusti 2022.

2. Hur förväntansdokumentet ska implementeras fullt ut

Redogjordes för i delårsrapport mars 2022.

3. Hur många ytterligare platser som tillförs Elevator.

Redogjordes för i delårsrapport mars 2022.

4. Hur elever med särbegävningar får extra stimulans i klassrummet.

Grundskoleförvaltningen arbetar kontinuerligt med att stärka rutiner för upptäckande av och utmanande av särbegåvade elever på olika vis. Det ingår i skolans grunduppdrag att möta alla elever där de befinner sig och stimulera och utmana dem för att nå så stor framgång som möjligt i elevens utveckling.

Det är primärt genom att stärka personalens kompetens kring kärnuppdraget och bland annat genom att höja processkvalitet i den pedagogiska verksamheten och i mötet pedagog - elev som kompetens att möta särbegåvade elever på ett bra vis stärks. Sådan kompetenshöjning sker vanligtvis via kollegialt lärande och via den professionella diskursen som följer. Ett exempel på arbete som grundskoleförvaltningen gör för att ge förutsättningar för ett kollegialt lärande och utvecklande av processkvaliteten inom verksamhet är att leda och finansiera pedagogiska utvecklingsnätverk av olika slag. Dessa riktar sig till olika yrkesgrupper inom skolan och har syftet att utveckla kompetensen hos personal och kvaliteten på den undervisning som bedrivs i våra skolor. Med ett stärkt fokus på kärnuppdragets kvalitet kommer särbegåvade elever få mer hjälp, bättre undervisning och mer utmaning och utveckling.

Under höstterminen 2022 har Grundskoleförvaltningen implementerat en ny pedagogisk plattform, Vklass. I denna arbetar pedagogisk personal med att dokumentera bland annat extra anpassningar. Dessa används vanligen för att elever ska nå målen men kan likväl användas för att stimulera utvecklingen hos en särbegåvad elev. För att ytterligare stärka rutiner för att utmana och stimulera elever som är särbegåvade har grundskoleförvaltningen i det integrerade stödmaterial som finns tillgängligt för pedagoger i relation till extra anpassningar valt att även ha med en kategori av extra anpassningar som heter ”elever som med lätthet når målen”. Under denna kategori finns förslag på sex olika extra anpassningar som är tillämpliga för just elever som är särbegåvade. Genom att lägga extra anpassningar för särbegåvade elever jämte de, mer vanliga anpassningar, som riktar sig till elever som behöver hjälp att nå målen ämnar grundskoleförvaltningen främja användandet av extra anpassningar även för särbegåvade elever och därigenom utmana dem att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Vidare har en riktlinje tagits fram under höstterminen 2021 gällande tillgängliga lärmiljöer. Även då diskursen rörande tillgängliga lärmiljöer oftast relaterar till att stärka elevers möjlighet att nå målen så är kunskap kring tillgängliga lärmiljöer en nödvändig kompetens för pedagogisk personal att inneha för att flexibelt och skickligt kunna anpassa undervisningen för att möta alla elever där de befinner sig.

5. Vad gäller antal elever som går om ett år på lågstadiet och antalet elever i särskilda undervisningsgrupper behöver nämnden få en bild av vilka utökningar av dessa verksamheter de vidtagna åtgärderna fått. Här behövs därför en jämförelse med läget år 2021.

Grundskoleförvaltningen har tidigare vid ett flertal tillfällen redovisat förvaltningens kartläggningar och åtgärder att skapa förutsättningar för att skolor

på ett bättre sätt kan genomföra sitt uppdrag avseende tidiga insatser utifrån läsa-skriva-räkna reformens intentioner. Att i större utsträckning inte låta elever fortsätta till nästa skolår ser inte förvaltningen som en del i dessa åtgärder. Det är inte heller en fråga för förvaltningen. Skolförordningen är tydlig vad gäller att låta en elev gå om ett läsår. I förordningen anges att rektorn får besluta att en elev inte ska flyttas upp, alltså att eleven går om en årskurs, om det är det bästa för eleven utifrån elevens utveckling och personliga förhållanden. Det är bara rektorn som får besluta om det.

I Göteborgs grundskolor fattar inte rektorerna sådana beslut i någon större utsträckning. Mellan läsåret 21/22 och 22/23 är det knappt 40 elever som har gått om någon årskurs i grundskolan. Ett tiotal av dessa elever gick om förskoleklass eller årskurserna 1-2. Läsåret 21/22 var det ca 50 elever som gick om någon årskurs i grundskolan. Av dessa gick ett tjugotal om förskoleklass eller årskurs 1-2. I Sverige har vi en stark tradition med en skola för alla och att det är skolans ansvar att tillse att eleven får de bästa förutsättningar för sitt lärande. Det är undervisningens kvalitet som avgör huruvida eleven har möjlighet att lära, lärarens förmåga att skapa motivation, engagemang och delaktighet för eleven, rektors ansvar att styra och leda sin personal och sina resurser. När framgångsrika skolor beforskas är de just dessa faktorer som framträder. Rektors ledarskap, lärarens förmåga och kompetens att organisera en undervisningens kvalitet och goda, tillgängliga lärmiljöer. Fokus ligger inte på enskilda elevers förskyllan att de inte lär sig. Eleven är inte bärare av sin egen problematik, det är en signal på brister i skolan. Därtill är det en stort ingripande i en yngre människas liv, att byta klass och mista/byta kamrater, relationer med vuxna. Kontinuitet, sammanhang och meningsfullhet riskeras i hög grad.

6. Hur elever som presterar väl eller gjort stora förbättringar i sina studieresultat ska kunna premieras för att bidra till en starkare pluggkultur på våra skolor

Den viktigaste framgångsfaktorn som utvecklar elevers lärande och bidrar till goda resultat är den systematiska och regelbundna positiva återkopplingen som lärare ger till alla sina elever alla dagar året om. En majoritet av stadens skolor uppmärksammar och premierar elevers goda insatser vid skolavslutningar och framför allt vid sommaravslutningen. Premieringen berör både goda studieresultat och fina sociala insatser. Premieringen sker på grupp- klass- och individnivå i olika årskurser. Vid flertalet av våra skolor uppmärksammas och premieras elever i årskurs 9 med goda studieresultat och höga meritpoäng. Flertalet skolor uppmärksammar särskilt enskilda elever som gjort en kunskapsresa. Det är elever som har visat på en fin kunskapsprogression och en god utveckling. Elever som gjort stora framsteg och visat stor studiemotivation samt elever med högst meritpoäng, bästa betyg och störst framsteg. Eleverna tilldelas då t ex: diplom, biobiljett, stipendier, symbolisk sak eller blomma. Grundskoleförvaltningens uppfattning är att det redan finns rutiner på skolorna för att premiera elever som gjort stora förbättringar eller presterar väl.

7. Hur verkningsfulla åtgärder för att få hemmasittare tillbaka till skolan kommer sättas in tidigt i samarbete med socialnämnderna.

Problematisk skolfrånvaro är en komplex problematik som innebär lidande för såväl eleven som familjen. Den utredning som skolan gör vid problematisk frånvaro fokuserar på orsaker som ligger inom skolans ansvar. I arbetet med att ta fram åtgärder för ökad närvaro är samarbetet mellan hem och skola särskilt viktigt. Får inte åtgärderna önskad effekt kan samarbete med andra aktörer utanför skolan vara behövlig. I grundskoleförvaltningen görs detta arbete mycket och mycket inom

ramen för Familjecentrerat Arbetssätt (FCA). Inom detta arbete samarbetar förvaltningen, på olika sätt, med socialförvaltningarna kring problematisk skolfrånvaro. Samarbetet syftar till en tätare samverkan, utveckling av det förebyggande arbetet och att tidigare insatser på ett enkelt sätt ska kunna komma till stånd, givetvis med målet att ingen elev ska behöva hamna i problematisk skolfrånvaro. Samtliga samarbeten mellan grundskola och socialförvaltningarna planeras fortsätta och utvecklas.

I nordost har gruppen för närområdesamverkan (NOSAM), i samarbete med koordinatorena för Familjecentrerat Arbetssätt (FCA) och den övergripande elevhälsan haft workshops för rektorer och kuratorer om problematisk skolfrånvaro. Informationsträffar kring olika organisationers arbete med problematisk skolfrånvaro har genomförts i samarbete med FCA och utvecklingsledare folkhälsa. I Lövgärdet genomförs ett pilotprojekt med skolsociala team med skola och socialtjänst i nära samverkan. Dessa team har upplevts som bra stöd i arbetet kring problematisk skolfrånvaro och planeras därför utökas till fler skolor.

I centrum arbetar ett Skolprev-team bestående av specialpedagog, kurator och psykolog med att stötta skolorna i deras arbete med problematisk skolfrånvaro. Under 2022 har teamet utökats med sammanlagt drygt 1,6 heltidstjänst. Utökningen har gjorts med hjälp av medel från Temagrupp Barn och unga (Samverkan i Göteborgsområdet) Teamet stöttar såväl på individ- som gruppnivå och har fokus på elever i yngre åldrar årskurs 3-5 (då analys visat att frånvaro oftast debuterar i slutet av lågstadiet), men även andra åldrar ges stöd. Teamet samverkar såväl med koordinatorena för Familjecentrerat arbetssätt (FCA), socialtjänst och externa organisationer.

På Hisingen fanns under 2022 ett samverkansteam där socialförvaltningen, Västragötalandsregionen och grundskoleförvaltningen tillsammans stöttat skolorna i arbetet med problematisk skolfrånvaro. Även denna grupp finansierades av Temagrupp Barn och unga (Samverkan i Göteborgsområdet). Nu kommer istället ett mindre, nära samverkansteam startas tillsammans med socialtjänsten. Tillsammans med BUP och Ungas Psykiska Hälsa (Västragötalandsregionen) startas parallellt ett större utvidgat samverkansteam. Det mindre teamet kommer att stötta rektor och skolor operativt, medan det utvidgade teamet framför allt riktar in sig på stöd och konsultation till exempelvis personal inom elevhälsan.

I sydväst finns två familjebehandlare från socialförvaltningen som arbetar deltid på Frölundaskolan med uppdraget att främja närvaro. Familjebehandlarnas arbete är både åtgärdande och förebyggande. De jobbar uppsökande med de elever som har hög frånvaro och erbjuder stöd till både elev och föräldrar. Familjebehandlarna har även tät kontakt med mentorer och elevhälsoteam. Familjebehandlarna genomför också informations- och kompetensutvecklingsinsatser. FCA-nätverket i staden genomförde i oktober en konferens om skolnärvaro, riktad till vårdnadshavare och all personal i staden som möter barn och unga. Konferensen har, varje vecka under hela hösten, följts upp med lunchseminarier med fokus på olika aspekter inom samma tema. Den centrala förvaltningen arbetar tillsammans med den övergripande elevhälsan med att ytterligare utveckla de rutiner och det stöd som erbjuds skolorna.

8. Hur en översyn ska ske kring hur kommunens grundskolor presenteras på nätet och sociala medier.

Redogjordes för i delårsrapport augusti 2022.

9. Hur förvaltningen ska bidra till en gemensam överenskommelse mellan olika förvaltningar med syfte att det ska vara enkelt och smidigt för olika aktörer att åstadkomma flyttkedjor eller nyttja varandras lokaler.

Redogjordes för i delårsrapport mars 2022.

Förvaltningen bedömer utifrån ovanstående redovisning att uppdraget kan förklaras fullgjort.

Uppdrag till förvaltningen om att utreda eventuell förekomst av tystnadskultur, otillbörlig påverkan och hot mot personal i Göteborgs stads grundskolor

Den 21 september 2021 gav nämnden förvaltningen ett antal uppdrag kopplat till yrkande om att utreda eventuell förekomst av tystnadskultur. (2021-09-21 § 220) Här slutredovisas uppdraget.

1. En extern utredare ges uppdraget att dels kartlägga eventuell förekomst av tystnadskultur, försök till otillbörlig påverkan och explicita och implicita hot mot personal i Göteborgs stads grundskolor, dels föreslå åtgärder för att hantera eventuella missförhållanden.

2. Utredningen genomförs med ett exklusivt fokus på grundskolan och ska ses som en uppföljning till den utredning om tystnadskultur som Kommunstyrelsen beställde och som redovisats i rapporten "Finns det en tystnadskultur i Göteborgs Stad?" I utredningen ska tydligt framgå vilka metoder som använts, antalet intervjuer som genomförts och hur representativiteten på slutsatserna säkerställts.

3. Utredningen redovisas för nämnden inom 6 månader.

Uppdraget att utreda eventuell förekomst av tystnadskultur, otillbörlig påverkan och hot mot personal i Göteborgs stads grundskolor är genomfört och har rapporterats till nämnden den 13 december 2022.

Sammanfattningsvis visar rapporten på att:

- Det finns ingen utpräglad tystnadskultur kopplat till kriminella strukturers direkta påverkan på förvaltningens medarbetare.
- Det finns extern påverkan från vårdnadshavare på medarbetare och chefer. Det förekommer en intern otillåten påverkan mellan lärarkollegor och chefer för betygssättning av eleverna.
- Det finns en tystnadskultur bland elever på vissa skolor.
- Det finns en otrygghet kopplat till geografiskt utsatta områden.
- Medarbetare i kulturskolan är extra utsatta.

Alla de åtgärder som föreslås i rapporten är redan inkluderade i pågående arbete och planering på grundskoleförvaltningen.

4. Direktören får i uppdrag att erbjuda enskilda huvudmän med skolor i Göteborgs Stad möjlighet att ingå i utredning kring tystnadskultur, otillbörlig påverkan och hot mot personal.

Denna dimension fanns inte med i den upphandling som gjorts. Förvaltningen bedömer att det inte är förenligt med hemkommunens ansvar enligt skollagen eller nämndens reglemente.

5. Utredningen av tystnadskultur, otillbörlig påverkan och hot mot personal i Göteborgs grundskolor ska ske i samråd med grundskolans fackliga parter. Arbetet har skett i dialog med de fackliga organisationerna.

6. Direktören får i uppdrag att återkomma till nämnden med en lägesrapport om de utbildningsinsatser kring släktbaserade kriminella nätverk, organiserad brottslighet och klanstrukturer som socialnämnd Centrum har i uppdrag att ta fram och genomföra för utvalda och relevanta personalgrupper.

Under våren 2022 pågår pilotutbildningar om organiserad brottslighet för utvalda personalgrupper i staden. Bland annat genomförs gemensamma utbildningsinsatser för personal inom Bostadsbolaget, grundskoleförvaltningen och socialförvaltning Nordost.

7. Direktören får i uppdrag att återkomma till nämnden med en lägesrapport av de insatser för att stärka vårdnadshavares kunskaper om organiserad brottslighet som socialnämnderna har i uppdrag att genomföra i samverkan med grundskolan och Polismyndigheten.

Dessa delar ska införlivas i det ordinarie utbud av föräldrastöd som socialnämnderna erbjuder. Samarbete och utveckling av föräldrastödet sker mellan berörda förvaltningar i de strategiska samverkansgrupperna i varje stadsområde.

8. Uppdraget om att utföra en extern utredning om tystnadskultur, otillåten påverkan och hot mot personal synkroniseras med kommuncentrala uppdrag inom samma område som grundskoleförvaltningen involveras i.

Samordning sker i möjligaste mån. Parallellt med grundskoleförvaltningens utredning har grundskolenämnden ombetts yttra sig över den stadengemensamma handlingsplanen mot tystnadskultur.

9. Den externa utredningen genomförs i enlighet med vetenskapliga metoder.

Att vetenskapliga metoder används har ställts upp som ett krav i upphandling av utredningen.

10. Att insatser för att stärka ett tillitsbaserat ledarskap och förebygga en intern tystnadskultur genomförs i både nämnd och förvaltning.

Alla de åtgärder som föreslås i rapporten är redan inkluderade i pågående arbete och planering på grundskoleförvaltningen.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

Kompletteringsbudget kommunbidrag 2022, ledarskap i klassrummet - 2022-06-21 § 169

Förvaltningen får i uppdrag att på nästa nämnd återkomma med en redovisning av hur de extra resurserna på 10 mnkr avseende "Kompetensutveckling för att stärka lärarnas ledarskap i klassrummet" kommer användas på våra grundskolor. Det ska tydligt framgå vilka extra insatser grundskolorna avser göra 2022 med de tillförda medlen.

Ett välfungerande ledarskap i klassrummet skapar förutsättningar för undervisning, lärande och utveckling. Genom att arbeta med tydlighet, trygghet och goda relationer bidrar lärare till en god lärandemiljö som ger förutsättningar för att eleverna ska lyckas i skolan. Grundskoleförvaltningens Lärarakademi har arbetat fram olika typer av kompetensutvecklingsåtgärder för att stärka lärarnas

ledarskap i klassrummet ur flera perspektiv. Insatser som planeras utgår från identifierade behov, redan pågående utvecklingsarbete samt den nya läroplanen Lgr22, och tillgängliggörs via Lärarakademin.

Förvaltningens fokus på tillgängliga lärmiljöer stärks ytterligare genom en filmad föreläsningsserie rörande ledarskap i klassrummet, vilken har tagits fram i samarbete med Center för Skolutveckling. Ett metodmaterial med stöd för workshops med praktiska övningar på gruppnivå har arbetats fram, liksom ett stödmaterial som handlar om att arbeta med svåra frågor i klassrummet. Materialet blev klart strax innan jul och finns nu tillgängligt för samtliga skolor. Det digitala formatet skapar möjligheter för många att nyttja materialet samtidigt och kan tas i bruk när en skola önskar eller behov uppstått.

Tillsammans med Universeum utvecklas ett erbjudande riktat till högstadielärare i matematik och NO. En förutsättning för ett gott ledarskap i klassrummet är förmågan att skapa intresseväckande och relevanta lektionsupplägg. Genom att stärka professionen inom ämneskunskaper och samtidigt erbjuda en arena där kunskap kan praktiseras skapas förutsättningar för lärare att motivera och väcka intresse hos eleverna. Kompetensutvecklingen inriktas mot förändringar och förtydliganden i Lgr22 gällande hållbar utveckling, ett område som engagerar barn och unga och där lärare behöver stöd för att nyttja kraften som de ungas engagemang kan medföra i form av motivation och lust att lära. Utgångspunkt tas i Universeums nya lärmiljö som bygger på visualiseringsteknik. Här belyses och fördjupas de komplexa frågorna utifrån forskningsdata. Under hösten 2022 har insatserna förberetts och erbjuds under 2023 samtliga skolor. Drygt 300 lärare har möjlighet att under 2023 ta del av insatsen.

Befintligt samarbete med Berättarministeriet fördjupas genom utvecklingen av en lärarportal som syftar till att tillgängliggöra Berättarministeriets insatser även digitalt. Berättarministeriets digitala lärarportal kommer att vidareutvecklas dynamiskt och kvalitetssäkras innehållsmässigt kvalitetssäkras med stöd av expertis samt deltagande lärares återkoppling på det förväntade komplementet till deras undervisning, lektionsplaneringstid och måluppfyllelse.

Berättarministeriet verkar för att minska segregationens negativa konsekvenser på barns skolgång genom att stötta lärare och elever i områden med högt socioekonomiskt index i den dagliga undervisningen framför allt utifrån språkutveckling. Berättarministeriets program utgår från läroplanen och är utvecklade i dialog med lärare. Programmen erbjuds främst skolor i Nordost men även andra skolor med socioekonomiskt högt index kan ta del av insatsen om kapacitet finns. 30-40 lärare kan med sina klasser delta fysiskt i programmen under en termin, därutöver erbjuds stöd digitalt till de skolor som önskar.

Användningen av medel redovisas i bilaga till årsrapporten.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

Uppdrag om förtydligande av uppdrag från kommunfullmäktige som kräver samarbete med socialförvaltningarna - GSN 2022-09-27 § 232

Grundskoleförvaltningen får i uppdrag att utveckla samarbete med socialförvaltningarna för att kunna hantera uppdraget från kommunfullmäktige om att inrätta sociala team från socialförvaltningarna på skolor med särskilda utmaningar. Uppdraget att utveckla samarbete återspeglar kontinuerligt till grundskolenämnden.

Under 2022 omprioriterade kommunstyrelsen 40 mnkr, från den kommuncentrala potten försörjningsstöd extra beredskap, till en ny kommuncentral pott för att förstärka sociala insatser i skolorna. Sociala team är en sådan möjlig insats. De förstärkta sociala insatser som grundskoleförvaltningen, tillsammans med socialnämnderna, genomfört redovisas i en bilaga till årsrapporten.

I Göteborgs Stads budget för 2023 ges socialnämnderna i uppdrag att i samverkan med grundskolenämnden utöka antalet socialarbetare som arbetar på grundskolor samt i fält efter ordinarie kontorsarbetstider i utsatta och särskilt utsatta områden.

För att skapa en tydlig styrning och undvika delvis överlappande mål med skiftande prioriteringar föreslår grundskoleförvaltningen att detta uppdrag från 2022-09-27 förklaras avslutat med hänvisning till budgeten för 2023 och dess skrivningar om samverkan med socialnämnderna.

Kompletteringsbudget kommunbidrag 2022 - 50 mnkr särskilt stöd - GSN 2022-06-21 § 169

Förvaltningen får i uppdrag att bredda användandet av de 50 mnkr som var avsedda för särskilt stöd, tidiga insatser och stärkt elevhälsa till att även nyttjas för att anlita extra kompetens runt den "utredningsskuld" som finns kopplat till elever i behov av särskilt stöd.

För de tilldelade medlen från skolmiljarden och kompletteringsbudgeten har förvaltningen centralt samordnat olika insatser utifrån ett likvärdighetsperspektiv för kommunens elever. Flera insatser kommer även på sikt ge goda förutsättningar för elevers kunskapsinhämtning och hälsa, särskilt genom den stora investeringen i att fortbilda stora delar av skolans personal. 137 tkr använts för köpta specialpedagogtjänster för att minska den så kallade utredningsskulden. Under våren 2023 förstärker förvaltningen med specialpedagogkompetens för fortsatt stöd i pedagogiska utredningar.

I bilagorna *Skolmiljard uppföljning*, *Kompletteringsbudget 1 uppföljning* redovisas skolmiljardens och kompletteringsbudgetens olika insatser med kostnad och verksamhetsresultat.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

Uppdrag om redovisning av läromedel och läromedelskostnader i grundskoleförvaltningen - GSN 2022-06-21 § 170

Grundskoleförvaltningen får i uppdrag att:

- a) Kvalitetssäkra redovisningen av läromedelskostnader så att skolornas läromedelskostnader bättre kan följas upp som en del av det systematiska kvalitetsarbetet.*
- b) Tydligare följa upp och analysera läromedel som en del av huvudmannens och skolornas systematiska kvalitetsarbete.*
- c) Göra läromedel till en del i enheternas systematiska kvalitetsarbete om undervisningens kvalitet och på så sätt en naturlig del av kvalitetsdialogerna.*
- d) Utveckla möjligheterna för rektorer och lärare att kvalitetssäkra läromedel med koppling till forskning.*
- e) Utveckla stödet till skolor med aktuell information om regler gällande inköp, upphandling, system och licenser*
- f) Följa upp och för nämnden varje år redovisa utfallet av insatserna i punkterna ovan.*

g) Följa upp och för nämnden varje år redovisa läromedelskostnader per elev nedbrutna på skolenhet.

På grundskolenämndens sammanträde den 26 juni 2022 beslutade nämnden om sju insatser gällande läromedel i grundskoleförvaltningen. Följande redovisning är en sammanfattning av det arbete som påbörjats och genomförts och kommer genomföras sedan den 26 juni 2022.

Insats 1: Kvalitetssäkra redovisningen av läromedelskostnader så att skolornas läromedelskostnader bättre kan följas upp som en del av det systematiska kvalitetsarbetet

För att säkerställa redovisningen för en bättre uppföljning av verksamhetskoder pågår ett utvecklingsarbete. En översyn särskilt gällande verksamhetskoder kopplat till läromedel har genomförts samt att förvaltningen haft kontakt med statistiska centralbyrån (SCB) för att stämma av verksamhetskoderna mot nationell redovisning.

Nästa steg är riktad information/kommunikation till administratörer och chefer om vikten av rättvisande redovisning samt information om uppdateringar i kodplanen. Redovisningen till räkenskapssammandraget kommer också att säkras eftersom det sker vissa fördelningar till olika verksamhetsformer, detta för att säkerställa att kostnaderna hamnar på rätt verksamhet. Sammanfattningsvis kommer en mer rättvisande bild kring läromedelskostnader presenteras i bokslutet för år 2022.

Insats 2: Tydligare följa upp och analysera läromedel som en del av huvudmannens och skolornas systematiska kvalitetsarbete

Insats 3: Göra läromedel till en del i enheternas systematiska kvalitetsarbete om undervisningens kvalitet och på så sätt en naturlig del av kvalitetsdialogerna

En viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet under ett läsår är den utvärdering och analys av elevernas utveckling, lärande och resultat som ska göras inom samtliga skolformer i slutet av vårterminen. Syftet med analysen är att reflektera kring den undervisning som har bedrivits och att identifiera faktorer som skulle kunna utveckla undervisningen. För att stödja rektorer och lärare i detta arbete har grundskoleförvaltningen tagit fram ett antal stöddokument med frågor som kan användas som en "ledstång" i analysprocessen. I dessa dokument ingår flera faktorer som kan ses som förutsättningar för elevens lärande och där kan även läromedel uppmärksammas i arbetet med kartläggning, reflektion och analys av tillgängliga resurser. Utifrån den analys som görs kan skolan göra en bedömning av hur väl de läromedel som eleverna har haft tillgång till har fungerat. De kan också i sin planering av prioriterade insatser ta beslut om att ersätta eller komplettera ett läromedel i syfte att det bättre ska passa den undervisning man önskar bedriva och de resultat man vill nå.

Samtliga elever har god tillgång till digitala verktyg (lärplattor och datorer) i undervisningen som finansieras centralt. Det bidrar till likvärdighet, oavsett skola har eleverna samma möjlighet att tillgodogöra sig olika typer av undervisning. Förvaltningen har valt ut en mängd digitala tjänster och läromedel för att säkerställa att eleverna kan tillägna sig alla delar av undervisningen utifrån läroplan och kursplan, både utifrån individuella förutsättningar och som komplement till det digitala verktyget. Övriga digitala och analoga läromedel och tjänster beställer skolorna i en plattform genom GR Utbildning och där finns merparten av de tjänster och resurser som finns på marknaden. Genom att ta del av statistik som GR tillhandahåller kan förvaltningen följa upp och få en bild över hur fördelning och

beställningar görs. Satsningar och fokus på läromedel skapar ökade möjligheter för samarbete och helhetsperspektiv på huvudmannanivå med att följa upp och analysera läromedelsinköp från olika perspektiv.

Insats 4: Utveckla möjligheterna för rektorer och lärare att kvalitetssäkra läromedel med koppling till forskning

I förvaltningen finns det beslut om uppdragsbeskrivning och förutsättningar för lektorsuppdrag. I uppdraget står det definierat att lektorernas ämnesdjup och vetenskapliga kompetens ska bidra till en högre kvalitet i såväl den egna undervisningen, i utvecklingsarbetet på skolan, inom sitt utbildningsområde och övergripande skolutvecklingsfrågor i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

Enheten Digitalt lärande verkar som stödenhet och erbjuder kontinuerligt skolorna kompetensutvecklingsinsatser för att främja användningen av de digitala verktygen och tjänsterna. Enheten omvärldsbevakar och tar kontinuerligt del av aktuell forskning för att kunna stödja skolorna i val av läromedel. Omvärldsbevakningen ger även en grund för att i vissa fall starta olika pilotprojekt där skolorna kan få möjlighet att vara med och testa olika lärresurser.

Insats 5: Utveckla stödet till skolor med aktuell information om regler gällande inköp, upphandling, system och licenser

Det pågår ett arbete i samarbete med Göteborgsregionen (GR) för att utveckla och arbeta fram en utvecklad plattform för skolor att få stöd i översikt och beställning av läromedel. Plattformen är tänkt att stötta och underlätta det administrativa arbetet för skolor och lärare, genom till exempel att samordna kostnad och PUB-avtal (personuppgiftsbiträde) för olika läromedel.

De licenser som förvaltningen finansierar centralt är tecknade för att stödja eleverna att uppnå målen i aktuella styrdokument. De tjänster som förvaltningen tillhandahåller har tecknats utifrån olika syften, vissa fyller en kompletterande funktion till de digitala verktygen eleverna har tillgång till medan andra verkar för en likvärdig undervisning i form av till exempel stöd för elever med annat modersmål. Vissa läromedel är inriktade mot ett speciellt ämne och årskurs medan andra är mer övergripande.

Digitaliseringen har gjort det svårare och mer komplext för skolorna att köpa in läromedel eftersom det är fler faktorer att tänka på när det gäller de digitala läromedlen. Det krävs en viss beställarkompetens som inte alla på skolan har fått möjlighet att utveckla. De digitala läromedlen kräver ofta en ökad administration för att eleverna ska få tillgång till läromedlet. Förvaltningen tillhandahåller möjligheten till konsultation kring val av läromedel och kan verka som stöd i anskaffningsprocessen om skolan önskar.

Insats 6: Följa upp och för nämnden varje år redovisa utfallet av insatserna i punkterna ovan

Insats 7: Följa upp och för nämnden varje år redovisa läromedelskostnader per elev nedbrutna på skolenhet

Redovisas i bilagan Läromedelskostnad per elev 2022.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

Uppdrag om lägesrapport för riktlinje för lärande om hållbar utveckling och ett systematiskt miljöarbete inom grundskolan - GSN 2022-09-27 § 220

Grundskoledirektören uppdras att återkomma till grundskolenämnden med en lägesrapport i årsrapporten av hur förvaltningen arbetar med de åtta strategierna i Riktlinje för lärande om hållbar utveckling och ett systematiskt miljöarbete inom grundskolan

Grundskoleförvaltningen har under året arbetat med strategi 2. *Implementera Göteborgs Stads gemensamma miljöledningssystem* och därmed tagit fram ett ledningssystem kring förvaltningens systematiska miljö- och klimatarbete, *Grundskoleförvaltningens miljöledningssystem*. Ledningssystemet är beslutat av förvaltningsledningen och kommunicerat till alla chefer. I och med miljöledningssystemet integreras det systematiska miljö- och klimatarbetet i förvaltningens ordinarie planering- och uppföljningsarbete. Arbete i enlighet med miljöledningssystemet påbörjas i och med verksamhetsplan 2023.

I samband med framtagandet av miljöledningssystemet har ett arbete gjorts med att inom förvaltningen tydliggöra, forma och etablera en organisering och ansvarsfördelning av förvaltningens miljö- och klimatarbete. Tvärteam över avdelnings- och enhetsgränser håller på att etableras för framdrift och stöd inom miljö- och klimatområdet. I detta arbete har även ingått att stärka kompetensen inom förvaltningen. Detta sammantaget har bäring på och utgör förutsättningar för att förvaltningen ska kunna realisera strategierna 1, 3 och 5 som handlar om att (strategi 1) *Stärka organisationen när det gäller miljö- och hållbarhetsfrågor och integrera lärande för hållbar utveckling i det systematiska kvalitetsarbetet,* (strategi 3) *samordna stöd till skolorna när det gäller lärande för hållbar utveckling och miljöarbete utifrån skolornas behov* och (strategi 5) *stärka kompetensutvecklingen inom lärande för hållbar utveckling och miljöfrågor i hela styr- och stödkedjan utifrån behov.*

Inom strategi 4 *Utveckla och förstärk samverkan med andra aktörer som påverkar skolornas miljö- och hållbarhetsarbete,* pågår och utvecklas *Globala målen i skolan* i samverkan med Universeum. Denna samverkan har under året utökats till att kommande år även inkludera satsningar på de högre årskurserna 7-9 med koncept inom Globala målen i skolan. Dessutom har gemensamt formats en satsning på kompetenshöjande insatser och fortbildningar för lärare med fokus på *Lärande för hållbar utveckling*, detta även med bäring på strategi 5 i riktlinjen, att *stärka kompetensutvecklingen inom lärande för hållbar utveckling och miljöfrågor i hela styr- och stödkedjan utifrån behov.*

I samverkan med lokalförvaltningen har solpanelsprojektet *SOLVIS* genomförts på ett antal pilotskolor. Här finns tankar om att bredda konceptet och ta fram läromedel och stödmaterial som kan användas i undervisningen. Ett arbete med framtagning av konceptet modellodling för att omhänderta arbetsätten i pedagogiska odlingar och lärande hållbara måltider påbörjades under året. I detta arbete har ingått en uppföljning av deltagande skolor i projektet *Pedagogiska odlingsträdgårdar*. Detta görs i samverkan mellan grundskoleförvaltningen och lokalförvaltningen. Ett arbete har även påbörjats med att forma ett innehåll om *Lärande för hållbar utveckling* som ska finnas tillgängligt på Lärarakademiens digitala site. Steg för tydligare samverkan med Västra Götalandsregionen och grundskoleförvaltningens LHU-arbete har tagits, bland annat med satsningen *Göteborgsregionens klimatlyft*.

För strategi 6 *Arbeta för att skapa skolor och lärmiljöer som stimulerar och blir arenor för lärande för hållbar utveckling* har grundskoleförvaltningen påbörjat ett

arbete med att ta fram ett funktionsprogram. Syftet med funktionsprogrammet är att öka likvärdigheten på nybyggda skolor och skapa en standardisering för lärmiljöer.

Inom strategi 7 Synliggör och förstärk miljö- och hållbarhetskrav och estetiska krav i de strategiska dokument som styr lokalförsörjning och skolors utformning har grundskoleförvaltningen lämnat in synpunkter på de tekniska anvisningarna för byggnation till lokalförvaltningen. Förvaltningen deltar även på möten med lokalförvaltningen kring det fortsatta arbetet med tekniska anvisningar för byggnation.

För strategi 8 Stärk förutsättningar för skolor att organisera för barnens och personalens delaktighet, inflytande och behovsanalys inför fysiska och andra förändringar på skolorna har Grundskoleförvaltningen arbetat fram en plan hur förvaltningen skall arbeta med elevers delaktighet vid ny- och större ombyggnationer. En referensgrupp har startat med rektorer och projektledare från lokalförvaltningen för att implementera arbetet. Nästa steg är att fortbilda projektledare på lokalförvaltningen i arbetet.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

Uppdrag att avsluta verksamhet med kommunal bonde - GSN 2022-09-27 § 229

Grundskoleförvaltningen får i uppdrag att avsluta verksamheten med en kommunal bonde, även kallad Modellodlingen på Angereds Gård, senast vid årsskiftet 2022/2023.

Grundskoleförvaltningen får i uppdrag att informera grundskolenämnden om förvaltningen får information om att verksamheten är på väg att överföras till annan förvaltning eller kommunalt bolag inom Göteborgs Stad.

Grundskoleförvaltningen avslutar sitt engagemang i modellodlingen vid årsskiftet 31/12 2022. Höstens arbete har sedan yrkandet, om att inte fortsätta driva odlingen vid Angereds Gård i grundskolans regi, inriktats på att avsluta skörden och återställa bäddar i samma skick som vid övertagandet. I dagsläget finns ingen övertagande förvaltning i Göteborgs Stad inför 2023.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

5.6 Intern styrning och kontroll

5.6.1 Uppföljning av intern kontrollplan 2022

Nämndens interna kontrollplan 2022 anger att granskning ska ske inom ett antal utvalda processer utifrån identifierade risker. Sedan den senaste rapporteringen till nämnden i delårsrapport augusti har de två kvarvarande granskningarna från intern kontrollplan 2022 genomförts. Dessa sammanfattas kort nedan.

Granskning central skolpliktbevakning

Ett omfattande utvecklingsarbete har under året pågått inom denna process efter att

brister uppmärksammats såväl internt som av Skolinspektionen. Resultatet av granskningen visar att förvaltningens centrala skolpliktsbevakning generellt bedrivs på ett systematiskt sätt som gör att förvaltningen fångar upp de berörda barnen som saknar skolplacering, regelbundet följer upp de elever som omfattas av skolpliktsbevakning och anmäler till relevanta myndigheter om man trots upprepade försök inte får kontakt med vårdnadshavare eller eleven. Det finns behov av att utveckla ett antal interna rutiner för handläggningen för att säkra systematik och kontinuitet för olika typer av ärenden som förekommer, t.ex. vad gäller elever som behöver bevakas under lång tid efter att de inledande åtgärderna vidtagits. På några punkter avviker handläggningen från anvisningen, t. ex. gällande formen för dokumentation av skolpliktsutredning och möjliga kontaktvägar till vårdnadshavare. Här finns det behov av att se över anvisningen för att säkra att den stödjer ett ändamålsenligt arbetssätt i enlighet med gällande lagar och regler.

Ett annat viktigt utvecklingsarbete är att ta fram rutiner för uppföljning och intern kontroll för att löpande säkerställa att förvaltningen fortsatt lever upp till kraven på området.

Flera utvecklingsområden är redan omhändertagna inom befintligt utvecklingsarbete varför inga ytterligare rekommendationer läggs som följd av granskningen. Skolpliktsbevakning finns med som en del av nämndens interna kontrollplan för 2023 så processen kommer att granskas åter under 2023.

Uppföljande kontroll skolplacering som sker utanför delegation

Under hösten 2021 identifierades ett antal avvikelser gällande beslut om skolplacering som skett utanför den delegation som delegationsordningen anger. Konsekvenser av sådana beslut är att arbetet med aktuell kapacitet försvåras, ett sådant beslut kan också inskränka annan elevs rätt till placering och därmed påverka förtroendet för förvaltningen. Av den anledningen gjordes hösten 2022 en uppföljande kontroll. Resultatet visar att omfattningen av avvikelser är mindre än föregående år vilket är glädjande men att några utmaningar kvarstår. Åtgärder för att ytterligare minimera risken är att fortsätta insatser för ökad kännedom och förståelse för skolplaceringsprocessen.

Beskrivning av granskningarna finns i Bilagan Uppföljning av intern kontrollplan 2022.

5.6.2 Uppföljning av samlad riskbild 2022

Syftet med den samlade riskbilden är att ge en bild över verksamhetens mest väsentliga risker utifrån grundskolenämndens ansvar. I den samlade riskbilden har varje risk bedömts utifrån risk och väsentlighet i relation till befintlig kontrollstruktur. Uppföljningen av nämndens samlade riskbild i årsrapporten fokuserar på

- de riskområden som har krävt eller fortsatt kräver åtgärder
- riskområden där åtgärderna inte har kunnat genomföras enligt plan

Riskområden som kräver fortsatta åtgärder

- *Studiehandledning på elevs modersmål/starkaste skolspråk*

Under vårterminen 2021 gjorde Skolinspektionen en riktad tillsyn på huvudmannanivå i Göteborgs kommun. I tillsynen ingick bland annat att det vid kommunens grundskolor ska finnas tillgång till studiehandledning på modersmålet. I det efterföljande beslutet förelade Skolinspektionen kommunen att vidta åtgärder så att skolorna fick förutsättningar att ge studiehandledning till alla de elever som behöver det. Göteborgs stad lämnade in en redovisning av vidtagna åtgärder utifrån föreläggandet. Skolinspektionen genomförde i samband med detta även kartläggning av tillgången till studiehandledning vid ett urval av kommunens skolor. Utifrån redovisningen och kartläggningen bedömde Skolinspektionen att Göteborgs stad inte fullt ut uppfyller författningarnas krav när det gäller att erbjuda studiehandledning till de elever som behöver det och tilldelade därför en anmärkning. I yttrandet från staden lyftes flera åtgärder. Åtgärderna och nuläget av dessa presenterades för grundskolenämnden 2022-11-22.

- *Utdrag från belastningsregistret saknas/Avsteg från den löneadministrativa processen*

Under 2022 har förvaltningens interna kontroller förstärkts samtidigt som gällande rutiner har kommunicerats via administrativa nätverk och chefsbrev. Detta till trots har avvikelsegraden inte minskat i förvaltningens löpande interna kontroll. Under 2023 bör därför förvaltningens anställningsrutiner ses över.

- *Skolpliktbevakning*

Arbete med särskild handlingsplan pågår för att säkra systematisk skolpliktbevakning enligt hemkommunsansvaret. Se avsnitt 5.6.1 för mer info.

5.6.3 Uppföljning av tidigare avvikelser

Olycksfall på skola på Hisingen

Den 2 mars 2022 inträffade en allvarlig fallolycka på Sjumilaskolan och en elev avled senare. Förvaltningen genomförde en intern granskning som utmynnade i ett antal förslag till åtgärder. De åtgärder som följde av den interna granskningen av händelsen är genomförda. Det handlar exempelvis om att justera vissa mallar och stödmaterial inom det systematiska arbetsmiljöarbetet, tydliggöra ansvarsfördelning mellan rektorer/ biträdande rektorer och lokalförvaltningen avseende fel, risker och brister, information om rutinen för serviceanmälan och dokumentation vid krisledning.

Skolinspektionens ärende efter händelsen är avslutat efter att förvaltningen redovisat vidtagna åtgärder för att säkra tillsynsansvaret. Utredningen pågår inom Arbetsmiljöverket och Polisen.

Systemet för elevadministration (IST) uppfyller inte nödvändig funktionalitet och behov

Det elevadministrativa systemet har fortsatt driftstörningar och långa svarstider i systemet, men förbättringar har skett. Överenskomna leveranser fullföljs heller inte av leverantören. Detta kräver tillfälliga lösningar för att täcka upp och förhindra förseningar och kvalitetsbrister. Systemets brister skapar arbetsmiljöproblem för såväl skoladministration som för central förvaltning. Jurister är inkopplade för att se över innehållet i avtalet kopplat till vad som levereras. Utifrån de brister som

påvisas görs prisjusteringar (avdrag).

5.6.4 Uppföljning av stadengemensamma planer och program

En del av intern styrning och kontroll är att nämnden säkrar att verksamheten bedrivs i enlighet med de lagar, regler och styrande dokument som finns för verksamheten. I Göteborgs stad finns ett stort antal planer och program som gäller alla eller särskilt utpekade nämnder. Under året har förvaltningen ombetts rapportera om det arbete som bedrivs med anledning av Göteborgs stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program och Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Uppföljning av Göteborgs stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program

Alla nämnder och styrelser har, enligt strategi 1:1 i Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program, ett ansvar att bidra till likvärdiga lokala och centrala lägesbilder gällande otrygghet och brottslighet. Vid dessa återrapporteringar har grundskoleförvaltningen återrapporterat de samarbeten och arbetssätt som pågår för att främja det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Exempelvis handlar det om arbete kopplat till normer och mot diskriminering, såsom genomförda kartläggningar kring trygghet, studiero och kränkningar. Även samarbeten av olika slag har rapporterats såsom mellan elevhälsan och socialförvaltningarna (FCA-arbetet, FamiljeCentrerat Arbetssätt), samt mellan grundskolor och andra aktörer från offentlig, näringsliv och idéburen sektor (Skolan som arena, Lights on).

Uppföljning av Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning har som övergripande syfte att i staden möjliggöra för fler personer med funktionsnedsättning att ta del av mänskliga rättigheter. För detta har programmet för varje nämnd och styrelse preciserat strategier som leder till målen. I höstens uppföljning rapporterar förvaltningen att det finns aktiviteter kopplade till respektive strategi samt upprättade samverkansformer med andra nämnder. Exempelvis arbetar förvaltningen med löpande tillgänglighetsanpassningar av lokaler utifrån behov från elever och medarbetare. Vid nybyggnation av fastigheter, idrottshall och skolgård säkerställs tillgänglighetsanpassning enligt gällande regelverk i samverkan med lokalförvaltningen.

I uppföljningen redovisar grundskoleförvaltningen också hur arbetet med att öka deltagandet i valet till Ungdomsfullmäktige gentemot grundsärskolan har stärkts, hur utbildningar kopplat till framtagandet av skolornas plan mot diskriminering och kränkande behandling har erbjudits samt att en trygghetsenkät som skolorna kan använda sig av i sitt systematiska värdegrundsarbete har tagits fram. Även arbetet med att förbättra möjligheter för grundsärskoleelever att ta del av prao har rapporterats.

5.7 Systematiskt brandskyddsarbete

Förvaltningen har under året följt upp det systematiska brandskyddsarbetet (SBA).

I lag om skydd mot olyckor (2003:778) beskrivs att alla verksamheter ska ha ett

skäligt brandskydd. Med skäligt brandskydd ingår återkommande utbildning av grundläggande brandkunskap med rimliga intervall. Grundskoleförvaltningen bedömer att utbildning bör ske var tredje år. Riktvärdet innebär att cirka 3500 personer ska genomföra utbildningen varje år.

Under 2022 har räddningstjänsten genomfört 62 utbildningsinsatser där totalt 1646 personer fått utbildning i grundläggande brandkunskap. Det är en ökning med 1104 personer jämfört med 2021. Förklaringen till den stora ökningen 2022 jämfört med 2021 bedöms bero dels på pandemin och dels på ändrad finansiering under 2021. Innan 2021 bekostade respektive enhet kostnaden för grundläggande brandkunskapsutbildning vilket ändrats till central finansiering.

Sammantaget bedömer förvaltningen att det systematiska brandskyddsarbetet är på god väg och att fortsatt kommunikation och stöd till verksamheterna behöver ske under 2023. Förvaltningen kommer att finansiera grundläggande brandkunskapsutbildning centralt under 2023 i syfte att fortsätta öka kunskapen och andelen utbildade i verksamheten.

5.8 Lokal krisledning

Grundskoleförvaltningens samlade krisberedskapsförmåga bygger på att händelser hanteras på olika nivåer i organisationen. Förvaltningen har under 2021 arbetat fram styrande och stödjande dokument för krisledning i syfte att tydliggöra ansvar och stödja framtagandet av lokala krisledningsplaner som bidrar till ökad krisberedskapsförmåga.

Under hösten 2022 har förvaltningen följt upp framtagandet av lokala krisledningsplaner genom en enkät. Svarsfrekvensen är emellertid låg varför resultatet bör tolkas med försiktighet för förvaltningen som helhet. Uppföljningen visar på att flera enheter har upprättat lokala krisledningsplaner men att förvaltningen fortsatt behöver följa upp och stödja framtagandet av lokala krisledningsplaner under 2023. Av de svarande enheterna uppger flera att det behövs ytterligare stöd i form av övningsscenarion.

Förvaltningen kommer under 2023 fortsätta arbeta med implementeringen av de stödjande dokumenten i syfte att öka andelen framtagna lokala krisledningsplaner. Vidare kommer en övningsstrategi och en övningsbank arbetas fram i syfte att stödja enheterna i det lokala krisberedskapsarbetet.

Sammantaget bedömer förvaltningen att arbetet med lokala krisledningsplaner är på god väg och behöver fortsätta stärkas under 2023.

6 Redovisning av nämndens uppdrag

6.1 Redovisning av uppdrag från KS/KF i och utanför budget (KF/KS kolumn)

6.1.1 Budgetuppdrag från KF:s budget 2020

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
 Pågående	Samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att bedriva ett digitalt effektiviseringsarbete under hela planperioden.	2020-01-01 2022-12-31	Inom flera områden är digitala ansökningar realiserade eller under uppstart. Digital signering används för nämndsprotokoll och detta sätt att signera förväntas öka. Digital journalföring Skolfam är på gång. Möjligheter att nyttja RPA undersöks.
 Pågående	Samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att bidra till att minska stadens totala personalvolym, enligt arbetad tid, under mandatperioden.	2020-01-01 2022-12-31	
 Pågående	Grundskolenämnden får i uppdrag att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet så att det genomsyrar hela stöd- och styrkedjan.	2020-01-01 2020-12-31	Ett löpande arbete för att vidareutveckla stöd- och styrkedjan pågår. Just nu är fokus att bättre koppla ihop skolornas kvalitetsarbete med nämndens. Under året har flera ledningssystem tillkommit. Vidare arbetas med att synka de olika systemen.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
 Pågående	Grundskolenämnden får i uppdrag att starta fler spetsutbildningar.	2020-01-01 2020-12-31	Uppstart av spetsklasser kommer att kunna äga rum tidigast vid läsårsstart 2024 på grund av förseningar i den nationella processen.

6.1.2 Budgetuppdrag från KF:s budget 2021

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
 Pågående med avvikelser	Grundskolenämnden får i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett gemensamt skolval med de fristående skolorna.	2021-01-01 2021-12-31	Förvaltningen fortsätter att fördjupa samarbetet med de fristående huvudmännen, exempelvis för att skapa bättre förutsättningar för en effektiv kapacitets- och skolplaceringsprocess, som förberedelse för en eventuell författningsändring.
 Pågående	Utbildningsnämnden och grundskolenämnden får i uppdrag att ta fram en plan för att halvera andelen elever utan gymnasiebehörighet i skolor i utsatta områden till 2025. En del av utredningen ska belysa hur ett "tionde år" kan användas i staden.	2021-01-01 2021-12-31	Arbetet med planen pågår i form av inventering av insatser, intervjuer, workshops samt skolbesök. Arbetet framåt består av sammanställning av material som har samlats in samt med statistik gällande de berörda skolorna.

6.1.3 Budgetuppdrag från KF:s budget 2022

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
--------	-------------------------	-------	-----------

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
✓ Avslutad	Nämnder och styrelser ges i uppdrag att tillgängliggöra lokaler till valnämnden för att säkerställa vallokaler	2022-01-01 2022-12-31	Vallokaler har tillhandahållits inom samtliga stadsområden. Beslut i nämnden 2022-09-27 §220
✓ Avslutad	Nämnder och styrelser får i uppdrag att genomföra ett långsiktigt strategiskt effektiviseringsarbete för att frigöra resurser inom staden.	2022-01-01 2022-12-31	Grundskolenämnden har sedan start arbetat aktivt för budget i balans och för att resurser ska nyttjas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. En hållbar organisation och långsiktiga interna regler och riktlinjer är avgörande.
🟡 Pågående med avvikelser	Grundskolenämnden får i uppdrag att ta fram ett förslag på hur friskolorna och de kommunala skolorna kan ha ett gemensamt skolvalssystem.	2022-01-01 2022-12-31	Förvaltningen fortsätter att fördjupa samarbetet med de fristående huvudmännen, exempelvis för att skapa bättre förutsättningar för en effektiv kapacitets- och skolplaceringsprocess, som förberedelse för en eventuell författningsändring.
✓ Avslutad	Grundskolenämnden får i uppdrag att utvärdera pågående försöksverksamhet med screening av läsförståelse med hjälp av AI med syfte att skala upp de delar som varit framgångsrika.	2022-01-01 2022-12-31	Beslut i grundskolenämnden 2022-09-27 §220
✓ Avslutad	Grundskolenämnden får i uppdrag att, med syfte att säkerställa tidiga insatser, använda möjligheten för elever som inte når kunskapskraven att gå om ett år på lågstadiet.	2022-01-01 2022-12-31	Beslut i grundskolenämnden 2022-09-27 §220

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
✓ Avslutad	Grundskolenämnden får i uppdrag att bygga ut möjligheten till särskilda undervisningsgrupper för elever som på olika sätt behöver stöd i en mindre grupp.	2022-01-01 2022-12-31	Särskilda undervisningsgrupper är enligt skollag rektors ansvar. Grundläggande principer beslutades av grundskolenämnd 2022-12-13 § 311 N609-3355/22
✓ Avslutad	Grundskolenämnden får i uppdrag att bygga ut skolakuten Elevator och utveckla möjligheterna att flytta en elev från skolenheten för att bryta ett destruktivt beteende.	2022-01-01 2022-12-31	Beslut i grundskolenämnden 2022-09-27 §220
✓ Avslutad	Grundskolenämnden får i uppdrag att tillsammans med förskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning och lokalnämnden ta fram en gemensam överenskommelse för att förenkla för nyttjandet av varandras lokaler.	2022-01-01 2022-12-31	Policy är framtagen och har varit på remiss i stadens förvaltningar och bolag. Policyn ska beslutas i Kommunstyrelsen (Dnr: 0337/22). Implementering sker under 2023. Se vidare beskrivning nedan.
✓ Avslutad	Grundskolenämnden får i uppdrag att tillsammans med förskolenämnden och utbildningsnämnden, idrotts- och föreningsnämnden samt lokalnämnden ta fram en samordnad process för att förstärka planering, proaktivt underhåll och upprustning av lokaler och utomhusmiljöer.	2022-01-01 2022-12-31	Rapport är framtagen och beslutad i styrgrupp i september 2022. Berörda förvaltningar har påbörjat implementering av de arbetssätt och den ansvarsfördelning som beskrivs i rapporten. Se vidare beskrivning nedan.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
 Pågående	Grundskolenämnden får i uppdrag att fortsätta utveckla lärarakademin och rektorsakademin.	2022-01-01 2022-12-31	Utvecklingen av Lärarakademin fortgår. Modell för lärares introduktionsår finns. Fokus 22/23 är tillgängliga lärmiljöer för alla elever. Mentorprogram inom rektorsakademin fortgår löpande. Introutbildning har vidareutvecklats.
 Avslutad	Grundskolenämnden får i uppdrag att ta fram förslag på hur elever som presterar väl eller gjort stora förbättringar i sina studieresultat ska kunna premieras.	2022-01-01 2022-12-31	En majoritet av skolorna premierar goda insatser, både goda resultat och fina sociala insatser i olika årskurser. Flertalet skolor uppmärksammar elever i åk 9 med goda resultat och höga meritpoäng. Beslut i grundskolenämnden 2022-09-27 §220

Överenskommelse för att förenkla för nyttjandet av varandras lokaler.

Den 20 maj 2021 § 26 gav kommunfullmäktige grundskolenämnden i uppdrag att tillsammans med förskolenämnden, utbildningsnämnden och lokalnämnden öka graden av samnyttjande av stadens lokaler. Förvaltningen har analyserat uppdraget tillsammans med förskoleförvaltningen, utbildningsförvaltningen och lokalnämnden och jämfört det med stadsledningskontorets uppdrag att ta fram en policy för samnyttjan och samlokalisering inom ramen för genomförandet av Göteborgs Stads program för lokalförsörjning 2020 – 2026. Inom ramen för arbetet med program för lokalförsörjning 2020-2026, startades ett delprojekt upp. Utifrån delprojektets arbete har en policyn tagits fram som avvaktar beslut i kommunstyrelsen. Implementeringen av policyn beräknas ske under 2023.

Grundskoleförvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

Samordnad process för att förstärka planering, proaktivt underhåll och upprustning av lokaler och utomhusmiljöer.

En arbetsgrupp inrättades under våren 2021 som ett uppdrag under stadens arbete med ny hyresprincip. Uppdraget ska ha fokus på synkronisering mellan verksamheternas behov och lokalförvaltningens planer vid fastighetsunderhåll. Rapport är framtagen och beslutad i styrgrupp i september 2022. Berörda förvaltningar har påbörjat implementering av de arbetsätt och den ansvarsfördelning som beskrivs i rapporten.

Grundskoleförvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

6.1.4 Uppdrag till nämnd/styrelse som tilldelats utanför budgetbeslut

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
 Pågående	Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att införa verksamhetsspecifika klimatmål som en del i det ordinarie uppföljningssystemet senast 2020. Målen ska vara baserade på att vi globalt uppnår 1,5-gradersmålet.	2020-08-20 2020-12-31	Förvaltningens verksamhetsspecifika klimatmål kommer att tas fram inom ramen för miljöledningssystemet.
 Ej påbörjad	Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att se över sin kapacitet att hantera kontanter i händelse av kris.	2022-03-24 2023-03-24	
 Pågående	Göteborgs Stads samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att tillse att alla anställda informeras om grundlagens meddelarfrihet, meddelarskydd och i förekommande fall lagstadgade skyldigheter att rapportera om missförhållanden.	2022-05-19 2023-05-19	
 Pågående	Göteborgs Stads samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att informera om att i Göteborgs Stad förväntar vi oss ett öppet och transparent informationsflöde om verksamheten och där alla anställda välkomnas att vid identifierade brister kontakta politiker.	2022-05-19 2023-05-19	

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
 Pågående	Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att förbereda och genomföra energieffektiviserande och energibesparande åtgärder i syfte att minska energiförbrukningen och effektbehovet inför vintern 2022/23.	2022-10-27 2023-10-27	
 Pågående	Trafiknämnden och grundskolenämnden får i uppdrag att till 2023 förändra organisationen för resor till fritidshem i enlighet med den utredning som redovisas i tjänsteutlåtandet.	2022-11-24 2023-11-24	
 Pågående	Grundskolenämnden får i uppdrag att revidera sina riktlinjer för skolskjuts med tillägg av skolskjuts till och från fritidshem inklusive definition av målgrupper m.m.	2022-11-24 2023-11-24	

Status	Uppdrag och beskrivning	Startdatum + Slutdatum	Kommentar
 Avslutad	Grundskolenämnden får i uppdrag att genomföra en pilotverksamhet med metoden MVP eller annan likartad kunskapsbaserad våldsförebyggande metod på skolor som önskar delta i piloten.	2021-08-26 2021-12-31	Se beskrivning nedan.

Status	Uppdrag och beskrivning	Startdatum + Slutdatum	Kommentar
✓ Avslutad	Grundskolenämnden får i uppdrag att vid eventuellt beslut om utbetalning till rekonstruktör, inte utbetala medel utan att först i avtal säkerställa att rekonstruktören har tillräckliga ekonomiska och finansiella medel att återbetala till grundskolenämnden för den händelse att det blir felaktiga utbetalningar till Föreningen Framstegsskolan.	2022-10-06 2023-10-06	Grundskoleförvaltningen har i oktober 2022 tecknat ett avtal med rekonstruktören som uppfyller uppdraget från Kommunfullmäktige efter beslut i grundskolenämnden 2022-10-25 § 247 N609-5176/20.

Uppdrag från kommunfullmäktige 2021-08-26 § 28, punkt 1

Grundskolenämnden får i uppdrag att genomföra en pilotverksamhet med metoden MVP eller annan likartad kunskapsbaserad våldsförebyggande metod på skolor som önskar delta i piloten.

Hösten 2021 ingick grundskoleförvaltningen ett partnerskap med föreningen MÄN Göteborg och har sedan dess förlängts till december 2023. Hösten 2023 kommer ännu en förlängning att diskuteras. MÄN Göteborg har särskild spetskompetens inom området maskulinitetsnormer. Pojkar som grupp har idag sämre betyg i samtliga skolämnen, i jämförelse med flickor som grupp. Aktuell forskning har visat att destruktiva maskulinitetsnormer på svenska skolor har negativ inverkan på pojkars betyg. Att arbeta med att förändra sådana normer påverkar pojkars prestationer i skolan positivt, vilket är ytterligare en positiv effekt av det våldspreventiva och jämställdhetsfrämjande arbetet. Syftet med samverkan är att skapa långsiktiga insatser för Göteborgs grundskolors elever och personal, för att förebygga våld, destruktiva beteenden, motverka psykisk ohälsa samt främja jämställdhet.

Målet med insatserna är att genom handledning och utbildning kunskap och verktyg till skolpersonal och elever att agera jämställt och våldspreventivt. Ökad kunskap kring jämställdhet och våldsprevention ger positiva effekter både på skolornas värdegrundsarbete, och även andra delar av skolans grundläggande uppdrag. I mer jämställda miljöer förekommer våld i mindre utsträckning. Mindre våldsamma miljöer är tryggare, och i sådana miljöer är förutsättningarna bättre för att kunna arbeta med demokratiska frågor och mer nyanserad inhämtning och användning av kunskap. Även den psykiska hälsan påverkas positivt av ökad jämställdhet och minskad förekomst av våld.

Under 2022 omfattade MÄNs insatser 6 skolor, 471 elever och 111 personal. Genomförd utvärdering visar på positiv respons från skolorna. I utvärderingar beskriver lärare att barnen förändrats positivt, att de kan hänvisa till dessa lektioner när det blir konflikt och att de blivit både mer medvetna om och bättre på att lösa konflikter. Utvärdering och uppföljning av insatserna sker löpande, enligt uppsatt planering.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.